

SLOVENSKI GODOTRIK

KOPER - 17. OKTOBRA 1958

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO VII. — ŠTEV. 41

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170 Posamezni izvod 10 din. Celotna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 8,5 am. dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilog »Uradni vestnik okraja Koper« prejemajo naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

VELIČASTNO SLAVJE V ZENICI OB DOGRADIVI JEKLARNE IN ŽELEZARNE

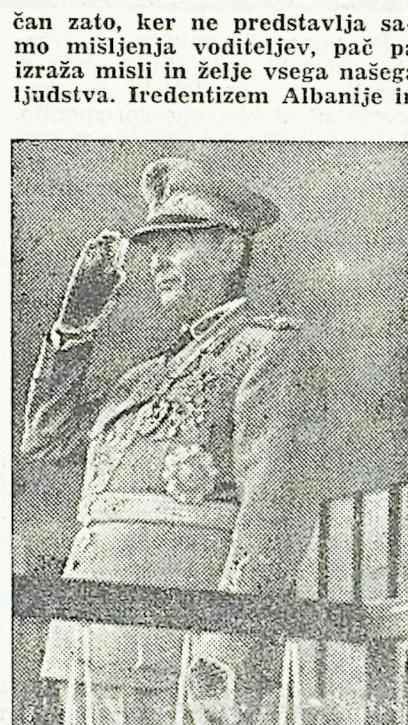
Sami upravljamo svojo razvito deželo

V nedeljo so v prisotnosti predsednika republike Josipa Broza-Tita v Zenici slovensko proslavili dograditev največjega metalurškega kombinata v naši deželi — zeniške železarne, ki daje več kot polovico jugoslovanske proizvodnje surovega železa, valjanega jekla, kovanih jeklenih proizvodov in koksa.

Skoraj sto tisoč delavcev železarne, prebivalcev Zenice in okoliških vasi je navdušeno pozdravilo predsednika Tita, ki je v svojem govoru med drugim podaril, da naša država ni več industrijsko zaostala, da se je že uvrstila med industrijsko razvite dežele in pozval delovne ljudi Jugoslavije, naj vložijo vse svoje sile, da bi obvladali proizvodno tehniko in način upravljanja, kajti le tako si bomo lahko ustvarili boljše življenjske pogoje. Delovni ljudje naj že danes občutijo blagodati socialistične izgradnje in naj odstranijo vse težave subjektivnega značaja. Kar smo doslej zgradili — je dejal tovariš Tito — naj odpre nam delovnim ljudem perspektivo za nadaljnje izboljšanje njihove življenjske ravni. Glavno je povečati delovno storilnost, od katere je predvsem odvisna naša življenjska raven, in si prizadetati, da bi stroji zamenjali človeka ali da bi mu olajšali delo, se pravi, da bi dobili čimveč proizvodov in da bi bili proizvodni stroški čim manjši.

Predsednik Tito je pozval sindikate in delavske svete, naj pomagajo pri urejevanju plačnega sistema, ki se vedno ni tak, kakršen bi moral biti. Nato je govoril o nujnosti varčevanja kot enem izmed naših temeljnih problemov, poudaril, da je dolžnost ljudskih odborov skrb za preskrbo in za stabilizacijo cen.

Nato je Tito obširno govoril, o vlogi, ki jo ima danes Jugoslavija v odnosu do mednarodnih dogodkov. Dejal je, da naša država zagovarja pravico kolonialnih narodov, da je mir odvisen od javnega mnenja vsega sveta, kar dokazuje, da v Združenih narodih že čedalje bolj prihaja do izraza tista miroljubna sila na svetu, ki ve, kaj pomeni vojna. Nasa dežela je sicer majhna, ima pa svoj glas v svetu, ki je mo-

Predsednik Tito

PRVE DNI NOVEMBRA BO ZAČEL POUK NA NOVOUSTANOVLJENI POLITIČNI SOLI V KOPRU

Osrednja naša naloga

— skrb za vzgojo in rast kadrov

Naši bralci so gotovo zasledili v prejšnji in tej številki našega lista objavljeni razpis za vpis v novoustanovljeno POLITIČNO SOLO v Kopru, ki bo pričela s pokonom prve dni novembra.

Zamisel ustanovitve take šole ni nova, saj je imela Ideološka komisija pri Okrajnem komiteju ZKS v Kopru že lani v načrtu ustanovitev takšnega izobraževalnega centra, v katerem bi člani organov družbenega in delavskega upravljanja, sekretarji in člani sekretariatov osnovnih organizacij ZK, sindikalni in mladinski voditelji dobili prepotrebno marxistično znanje za uspešno obvladanje številnih problemov, ki jih naš družbeni razvoj v vsem svojem vzponu postavlja pred slehernega izmed nas.

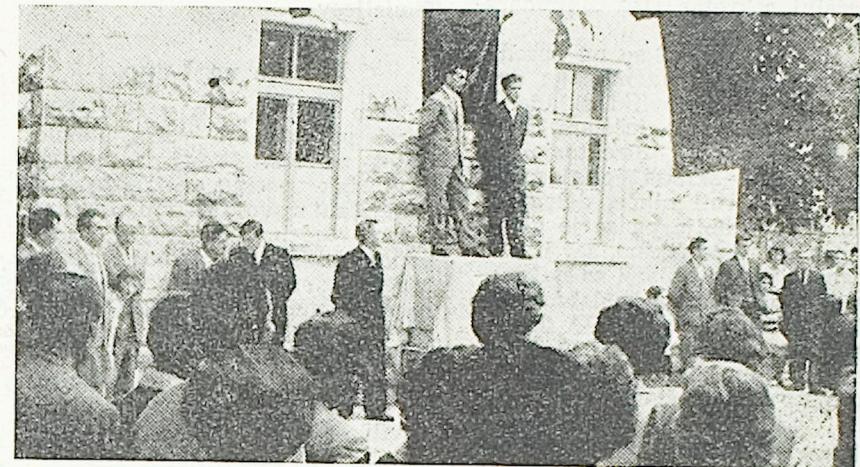
Lani predvideni načrt je bil le delno uresničen z organizacijo trimesečnega seminarja v Kopru in Postojni. Spričo nenehne potrebe po kvalitetnih kadrih ter upoštevajoč dosedanje izkušnje sta Okrajni komite ZKS in Okrajni odbor SZDL v Kopru sklenila ustanoviti letos pravo Politično solo, kjer se bodo slušatelji v devetmesečnem sistematičnem študiju globlje in resnejše seznanili z marksističnim znanjem, si razširili obzorje, hkrati pa se naučili, kako je treba dalje študirati in se sproti izpopolnjevati. Pridobljeno znanje pa bodo po končani šoli lahko uspešno izkoristili pri svojem delu v podjetju, tovarni ali ustanovi. V tem je tudi velika praktična vrednost te šole, ob zaključku katere bo obiskovalce dobil spričevalo o uspešno opravljenem študiju.

V lanskoletni razpravi o ustanovitvi Politične šole je bil ena

član zato, ker ne predstavlja samo mišljenja voditeljev, pač pa izraža misli in želje vsega našega ljudstva. Ireditivem Albanije in

Bolgarije, ki je povezan s teritorialnimi pretanjami na eni strani nasproti Makedoniji, na drugi pa nasproti Kosovu in Metohiji, nima prav ničesar skupnega z ideološkimi razlikami.

Svoj govor je predsednik Tito zaključil, da naše ljudstvo ne želi sporov, da je zmerjanje orožje nekulturnih ljudi in da se ne bomo nikoli izneverili svojemu stališču, da nima nihče pravice vmešavati se v naše zadeve in da lahko sami upravljamo svojo deželo.

Z nedeljskega slavlja v Padni nad Piranom: slovesnost ob otvoritvi novega kulturnega doma v vasi. Več o tem preberite na 4. strani

Vse bliže združitvi kraških občin

Priprave za združitev sežanske, divaške in komenske občine so v polnem razmahu. Potem ko so posamezni občinski odbori SZDL in občinski komiteji ZKS sprejeli sklep, da se občini Divača in Komen priključita občini Sežana, je bil nedavno v Sežani skupen sestanek sekretariatov vseh treh odborov SZDL in komitejev ZKS. Na tem sestanku, ki sta mu prisostvovala tudi sekretarja okrajnih komitejev ZKS Koper in Gorica Albert Jakopič-Kajtimir ter Tine Remškar ter predsednika OLO Koper in Gorica Albin Duje

in Karmelo Budihna, so sklenili, naj bi takoj pričeli s skupnim političnim delom in v ta namen izvolili skupna sekretariata obeh organizacij.

Med tem časom je bila tudi seja občinskega ljudskega odbora Divača, na kateri je bil sprejet sklep o priključitvi k sežanski občini. O ukinitvi divaške občine

ODPRTA ZGODOVINSKA RAZSTAVA V PREDJAMI

Minulo nedeljo dopoldne so v Predjamskem gradu pri Postojni odprli ob prisotnosti številnih gostov — predstavnikov ljudske oblasti in političnih organizacij, početij in ustanov iz Postojne in od drugod — zanimivo razstavo zgodovinskega gradiva o nastanku, razvoju in koncu prve partizanske tiskarne na Primorskem, tehničke Nanos, ki je bila ustanovljena septembra 1941.

Pred vhodom v Predjamski grad je predsednik upravnega odbora Notranjskega muzeja Marjan Garzaroni pozdravil zbrane udeležence in jih na kratko seznanil s pomenom razstave ter Tedna muzejev, o tehnički Nanos pa je govoril predsednik občinskega odbora ZB Janez Kranjc. O njeni zgodovini je na kratko govorila na 7. strani današnje številke Slovenskega Jadrana.

razpravljajo tudi volivci na zborih, ki so se začeli 10. t. m.

V teknu dosedanjih priprav se je izoblikoval dokončen predlog, po katerem bo k sežanski občini priključeno celotno območje divaške občine, razen vasi Rodik, ki preide k občini Hrpelje, od občine Komen pa bodo priključene k Sežani vse vasi, ki jih je obsegal bivši sežanski okraj. Ostali del komenske občine bo prešel k občini Šempeter. Skrajne točke nove sežanske komune bodo vasi Brezovica na Krasu in Kozjane v brkinskih hribih, na nasprotni strani ob državni meji pa Stanjel z Lisjakim, Gornjo Branico, Štjaku, Vrabčem in Senožeče oziroma Otošče in Laže. To se pravi, da bo sežanska komuna dejansko gospodarsko zaokrožena in precej močna celota tipično kraškega značaja.

— er

V NEDELJO, 19. OKTOBRA

Na svidenje v Pivki

Zadnji deževni dnevi so precej ovirali delavce, ki zaključujejo dela pri novem parku v Pivki in ki urejajo vso okolico, vendar pa delo dobro napreduje in bo v nedeljo vse na svojem mestu.

Občinski odbor Zvezne borcev je postal vabila številnim predstavnikom JLA, ljudske oblasti in političnih organizacij v občini, okraju in republiki, pa tudi po državi. Svoj prihod so razen okrajnih funkcionarjev oblikovali še tudi kontraadmiral JVM Bogdan Pešotić, ki je vodil zaključne operacije JLA ob osvoboditvi na pivškem področju, dalje podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Joža Vilfan in drugi.

Vsa Pivka bo slovesno okrašena, ko bo spremila padle borce na zadnji poti v skupno grobišče. Bilo bi prav, če bi podobno akcijo krasitve in urejanja poti ter zunanjega videza Pivke ponovili vsako leto — morda kdaj spomlad, kar bi bilo posebno priporočljivo s turističnega vidika. Že dolgo namreč ni bilo toliko splošne pozornosti do poti, pločnikov, parkov in nasipov kakor prav zadnje dni pred odkritjem grobnice.

Občinski odbor Zvezne borcev tudi prek našega lista vabi k udeležbi vse prebivalstvo Primorske, še prav posebno pa bivše borce in delovne kolektive, saj bo to največja letosnja partizanska manifestacija v koprskem okraju in sploh na Primorskem. (Nadaljevanje na 2. str.)

Proslava 40-letnice ustanovitve KPJ

Naša Partija je skozi svojo težko zgodovino častno nosila zastavo marksizma-leninizma

Prejšnji teden je bil v Beogradu sestanek pripravljalnega odbora za proslavo 40-letnice Komunistične partije Jugoslavije. Sestanek je vodil generalni sekretar ZKJ Josip Broz-Tito, ki je med drugim, ko je podal kratko analizo delovanja jugosloven-

Obisk prijatelja iz Indonezije

Te dni se mudi na obisku pri nas predsednik indonezijske vlade Džuanda Kartavidžaja. V pondeljek je prispel v Beograd, kjer ga je sprejel podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj. V medsebojni izmenjavi mnjen o svetovnem položaju je prišlo do izraza presenetljivo podobno ocenjevanje mednarodnih dogodkov. Obisk bo še utrdil prijateljske stike med obema deželama — kljub veliki zemljepisni oddaljenosti. Premiera Džuando sprejme na Brionih tudi predsednik republike Tito.

skih komunistov v štiridesetih letih, dejal, da je naša Partija vedno in povsod častno nosila zastavo marksizma-leninizma in da so njeni člani zavestno žrtvovali svoja življenja za delavsko stvar. Redko katera ali nobena druga politična stranka v svetu ni morala iti do svoje zmage skozi tolikšna junashta in žrtve, da je pripeljala svoje ljudstvo do svobode.

Zato bo 40-letnica Partije narodni praznik vseh Jugoslovanov. Praznovanje bo trajalo skozi vse prihodne leto, glavna proslava pa bo v aprilu v Beogradu na mestu, kjer je bil pred 40 leti kongres združitve. S proslavo ZKJ bo združena tudi proslava SKOJ.

VEČJE KOLIČINE LIMON IN CAJA BO UVZOZILO uvozno podjetje Slovenija sadje in sarajevsko podjetje Bosnoplod. Podjetje Slovenija sadje bo uvozilo v naslednjih tednih 330 ton limon kakovosti Verdelli, sarajevsko podjetje pa 60 ton čaja iz Indije.

Iz vsebine

Zakaj in komu je to potrebno Sprehod po svetu Slovenski Jadran odkriva Na Pivškem so prideti Petkratna proizvodnja Preskrba z vodo v strunjanski okolici V trajen spomin padlim za svobodo Se pomnite, tovariši? Hrana stolninkov Razstava modernih umetnosti in starih ikon Obetač korak v novo sezono Dober glas daleč seže Prva partizanska tiskarna na Primorskem Novi gospodarji so dobri Barba Vane pravi...

Spravočnik POSVETU

Zasedanje GS ZN

Na letosnjem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov se delo nadaljuje v političnih komitejih. Predvsem je treba zabeležiti veliko pobudo Indije za prenehanje jedrskih poskusov. Podprle so jo vse azijske in afriške države. Precej enoglasno zahtevajo članice OZN, naj bi se bližnjih ženevskih razgovorov o tem vprašanju udeležil tudi generalni sekretar Dag Hammarskjöld.

Po drugi strani so na zasedanju prišli do pomembnega sporazuma o ustanovitvi sklada za pomoč nerazvitim deželam. Sklad bo imel svojega direktorja. Za ustanovitev sklada je glasovalo 77 držav, proti nihče, delegacija Saudove Arabije pa se je glasovanja vzdržala (jasno, saj ji brez tega pritekajo dolarji za nafto — le da ima od tega ljudstvo malo ali nič). Kot prve so ZDA dotirale v novi sklad 38,000.000 dolarjev. Pričakujejo še objavo prispevkov ostalih članic.

Spor med Tunizijo in ZAR

Te dni je prišlo do hudega spora med dvema članicama Arabske lige — Tunizijo in Združeno

Vnečaj vrstah

WASHINGTON — Ameriška komisija za atomsko energijo je sporočila, da so v Sovjetski zvezni izvedli še eno jedrsko eksplozijo. Komisija ugotavlja, da je bila ta, sedma eksplozija po 30. septembru, severno od arktičnega kroga in je bila tako močna, da so na Japonskem zabeležili nenormalni atmosferski pritisk.

BONN — Zahodna Nemčija bo v kratkem dobila od ZDA več dirigiranih izstrelkov tipa »Honest John«. To orožje bo po preizvemu še vedno ostalo pod nadzorstvom ameriškega poveljstva.

ATENE — Grški minister za zunanj. zadeve Averoff je na tiskovni konferenci te dni izjavil, da so odnošaji Grčije z Jugoslavijo pomembni činitelj grške zunanj. politike. Klub dejstvuje, da imata obe sosednje države različna družbena sistema. Minister Averoff je tudi dejal, da so odnos med Grčijo in Italijo prijateljski, kar pa ne more trditi za odnos s Turčijo zaradi ciprskega problema.

LAS VEGAS — Komisija za atomsko energijo ZDA je sporočila, da je bila v nedeljo še ena poskusa atomsko eksplozijo s pomočjo balona v višini 450 m nad centrom za atomsko raziskovanja, ki je v puščavi Nevada.

BUENOS AIRES — V Argentini je bila te dni štirindvajseturna protestna stavka delavskih zdrženj, ker argentinska vlada ni zmožna preprečiti stalnega naravnjanja življenskih stroškov. Stavke se je udeležilo več kot milijon delavcev in okrog 100 industrijskih podjetij.

HAMBURG — Sedanja trgovska mornarica Zahodne Nemčije že presega po tonaži nacistično mornarico. Zahodnonemško zastavo nosi sedaj 2.680 ladij s 4.206.000 brutoregistrskimi tonami, medtem ko je predvojna mornarica imela 4.200.000 BRT.

NIKOSIA — Letaki, ki jih je podpisal voditelj EOKA Digenis, pozivajo na preprečitev izvajanja britanskega načrta za Ciper in na boj do zmage. Sodijo, da so ti letaki odgovori na sporočila britanskega ministra za kolonije Boydja, ki je vztrajal na izvedbi britanskega načrta.

BONN — Bonnu se je začela velika sodna obravnavava proti dveh vojnim zločincem, Hermannu Sorgi in Ferdinandu Schubertu, ki sta obdožena sodelovanja pri umoru 11.000 pripornikov v nadštečnih koncentracijskih taborniščih in sovjetskih vojnih ujetnikov v minulih vojnah. Na to sodno obravnavo je vabljeno več kot 100 prič iz ZDA, Izraela, Belgije, Avstrije, Češkoslovaške in drugih držav.

DUNAJ — Avstrijski varnostni organi si že več mesecov zmanjoprizadevajo, da bi prišli na sled ponarejevalcem bankovcem po 50 in kovancev po 5 šilingov. Ugotovili so namreč, da ponarejevalci razpečajo vsaj mesec okrog 50 tisoč šilingov. Bankovci in kovanci so tako spremno ponarejeni, da jih lahko ločijo od pravih samo strokovnjaki.

CAPE CANAVERAL — V soboto je ameriško letalstvo izstrelilo trodeleno raketo s satelitem v smeri Meseca. Raketa, ki je bila dolga 32,5 m, je bila opremljena z raznimi merilnimi instrumenti, ki so tehtali 17 kg. Ko je raketa dosegla v nedeljo tretjino poti do Meseca, je začela izgubljati brzino in padači proti Zemlji. Menijo, da je raketa padla v zemeljsko ozračje nekje nad Tihim oceanom.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Rastko Bradaška — Tiskarska CEP »Primorski tisk», Koper

arabsko republiko. Tunizija dolži Egipt, da daje politično zatočišče Ben Jusufu, voditelju tunizijske opozicije. Ta namreč nasprotuje prozahodni politiki sedanega predsednika Habiba Bourguiba. Zastopnik Tunizije je zato zapustil sedanje zasedanje Arabske lige v Kairu in odpotoval z letalom domov, vendar pa so vse druge arabske dežele ostro reagirale in obsodile razbijaško dejavnost zahodnjakom v dinjanjih Tunizijev.

Rakete na Luno

Tako v ZDA kot v Sovjetski zvezni pripravljajo večje število raket za izstrelitev na mesec. Prvi tak poskus so napravili Američani s svojo raketo »Pionir« minuli teden, vendar pa se je ponesrečil, ker se raketa ni mogla iztrgati zemeljski težnosti, ki jo je vrnila nazaj v ozračje, kjer je zgorela. Prišla pa je vendarle 126.529 km visoko — nekako do tretjine poti na Luno. Pravijo, da bodo 7. novembra poskus ponovili, govorijo pa že tudi o raketi na Venero. Medtem pa se tudi v Sovjetski zvezni pripravljajo na izstrelitev rakete na Luno, ki jo bodo verjetno poslati na pot prav tako dnevi novembra — za obletnico Oktobrske revolucije.

Papež umrl

Minuli teden je preminul v Rimu papež Pij XII. Eugenio Pacelli, ki je bil na tem mestu od leta 1939. Njegovega namestnika bodo v teh dneh izvolili v tajnem konklavu kardinali, ki so se že zbrali iz vsega sveta.

NA 2 HA SO PRIDEGLI 30.000 KG KORUZE na eni izmed parceliške poslovne zvezze za sadjarstvo in vlogradništvo.

Ameriška diplomatska aktivnost

Zunanji minister ZDA John Foster Dulles razvija izredno diplomatsko aktivnost v zvezi z Daljnjim vzhodom. Klub razgovorom v Varšavi med Kitajci in Američani je kategorično izjavil,

da ni niti misli na vrnitev obalnih otokov Kvemoja in Macuja LR Kitajski. Razgovori v Varšavi potekajo sicer v nekoliko mirnejšem ozračju zaradi prenehanja bombardiranja ob teh otokov s kopna, vendar pa so zaradi takega stališča Američanov precej v slepi ulici. Medtem pa se ameriški obrambni minister pogovarja na Formozi s Čangkajškom o nadaljnjem utrjevanju Kvemoja in Macuja, na katerih ima zdaj nacionalistični kitajski »generallissim« kar okrog sto tisoč vojakov. Američani sicer pravijo, da jih je celo preveč in bi bilo očekalo le treba oborožiti z modernim orožjem, nekaj vojakov pa vrnilti za vsak primer na Formozo, vendar je Čangkajšek trmast in noč o tem nič slišati. Sprejema pa

rad novo ameriško oborožitev in Američani dovažajo na Formozo vedno nove pošiljke modernih raketenih izstrelkov — menda bi jih radi tudi v praksi dobro preizkusili. Razen teh uporabljajo tudi rakete izstrelke za boj v zraku, ki so zgrajeni na osnovi infrastrukture žarkov in sami avtomatično sledijo topotnemu izpuhu na sprotnega letala, ga po tej sledi dohitijo in se mu zapičijo naravnost v motor, kjer eksplodira.

Kakor to poskušajo Američani kot zavezniki nacionalističnih Kitajcev, tako na to seveda reagirajo Rusi kot Mao Ce Tungovi in opremljajo s podobnimi orožji svoje zaveznike. Seveda ni treba posebej praviti, kam to lahko pripelje, če bi se ta boj še bolj razplamtel.

Novice s TRŽAŠKEGA

Po ponovnih volitvah v tržaški občinski svet, ki so bile v nedeljo in ponedeljek, se razmerje sil ni bistveno spremenilo. Zato so tudi ostale težave v zvezi s sestavo mestnega upravnega odbora, ki bi imel v mestnem svetu zadostno večino.

NA SVIDENJE V PIVKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Prireditev se bo začela že v soboto, ko bo ob 19.30 v kinodvorani žalna akademija. V pestrem sporedru sodelujejo govorniki, recitatorji, pevski zbor in vojaška godba iz Postojne, obenem pa bo občinski odbor ZB razvil svoj prapor. Nato bo skupen obisk posmrtnih ostankov prekopenih borcev na katafalku v sindikalni dvorani tovarne »Javor«. Nova grobnica bo lepo osvetljena, okoli pa bodo goreli kresovi.

V nedeljo zjutraj bodo udeleženci do devete ure še obiskovali padle borce v Javor, nato pa bodo njihovi posmrtni ostanki v žalnem sprevodu preneseni v novo grobničo. Ob desetih dopoldne bo nato pokop z obširnim programom: govori, žalostinke, recitacije, častne salve, odprtje spomenika pri novi grobnici itd. Pel bo Invalidski pevski zbor iz Ljubljane pod vodstvom Radovana Gobca. Zbor bo imel popoldne ob 15. uri v kinodvorani še samostojen koncert.

Pivčani upajo, da se bodo povabljeni prireditve udeležili v kar največjem številu in jim pripravljajo pristren sprejem.

V nedeljo torej na svidenje v Pivki!

V primerjavi z izidi parlamentarnih volitev, bile so letos v maju, je demokrščanska stranka poveličala število svojih glasov za okrog 1%. Komunistična partija Italije je utrdila svoj položaj, tretja, fašistična stranka pa je izgubila okrog 2% glasov. Znatnejšo izgubo, to je okrog 2,5% skupnega števila glasov, je utrpela socialistična stranka, v tem ko so se socialni demokrati nekoliko okreplili.

Izmed skupno 60 mandatov v občinskem svetu jih imajo sedaj demokristiani 23 (prej 20), KPI 14, neofašisti 9, socialni demokrati 4, socialisti, republikanci in liberalci po 2, Neodvisna socialistična zveza in Tržaška unija, Fronta neodvisnosti ter Slovenska demokratska zveza pa po en mandat.

Demokristiani nimajo zadostne večine, da bi sestavili izvršni odbor, tudi če se povežejo s socialističnimi demokratimi.

Volitev se je udeležilo 186.490 volivcev.

SLOVENSKI JADRAN

odkriva

IZJALOVLJENI POSKUSI NAVIJANJA CEN

Ko je Zvezni izvršni svet odobril, da se s 1. oktobrom povečajo osebni dohodki delavcev in uslužencev za povprečno 7%, in istočasno zaradi vskladitve cen ter stabilizacije tržišča odločil zvišanje cen sladkorja, tobaka, tobacičnem izdelkom, žitu, mlevkam in ūzdelkom ter električni energiji za potrebe gospodinjstva, se je tudi v koprskem okraju pojavila težnja po podprtju nekaterih predmetov in uslug. Naj bo kakorkoli, že, dejstvo je le, da je podjetje Kruh v Kopru prvi dan po uveljavljanju novih cen poskušalo podražiti kruh za 2 dinarja, da je Pekarna in sladičarna v Piranu dvignila ceno kruha in drobnemu pecivu za 2 do 4 dinarjev, v gostinskom predjetju Sovič v Postojni so prodajali kg kruha za 14 dinarjev nad odobreno ceno, sladičarna Jaga Bafit in Adil Amdi v Postojni pa sta podražila kruhe za 5 dinarjev.

To je le nekaj primerov. Tržni inšpektorat koprskega okraja in drugi občastni organi so takoj intervenirali ter uspeli v kali zatrepi neupravljeno dviganje cen. Odprto je le še vprasanje, čemu je restavracija Soča v Ilirske Bistrici ta mesec podražila hrano za 10 dinarjev. Vsihajo se nam domnevna, da želi na ta način pokriti dosedanje izgubo, ki bi jo pa lahko krila z boljšim gospodarjenjem, ne pa na racun potrošnika.

Vse greja vredna je trgovina s sadjem in zelenjavjo v Pivki, ki prodaja hruske po 50 dinarjev, čeprav jih je morda nabavila v kmetijski zalogi po 16 dinarjev. Te v tej zvezi je treba tudi odsoditi nekaterje povsodilne v Kopru, ki prodajajo izpopolnjeno mernost, v srednjem vredno 100 g, v prečnem pa 100 g. Vredno je, da je vse dobro počasno in vredno.

Pričakovati je, da bodo potrošniki sami odločno razkrivavali posamezne poskuse navijanja cen in nuditi vso pomoč organom, katerih dolžnost je, da izvajajo evidenco in kontrolo cen.

Prošnja uredništva Ponovno prosimo bralce našega lista da sporočajo vse takšne in podobne podatke našemu uredništvu za objavo, kajti mnogia smo, da je javna kritika nezdravih pojmov v našem gospodarstvu umestna in konstantna.

NAŠ ZUNANJE POLITIČNI KOMENTAR

Zakaj in komu je to potrebno?

Zanimivo je, da tako uradni avstrijski kot italijanski krogi kolikortoliko spoštujejo sprejetje obveznosti in med njihovimi predstavniki vsaj ni javnil izpadov proti našim narodnostnim skupinam v Avstriji in Italiji. Leglo šovinizma je bilo vedno blizu meje. Vsi napadi na našo deželo in na Slovence na Koroškem in v Benečiji prihajajo iz Celovca in Graza, iz Trsta in Vidma. Tamkaj so se zbrali najbolj zagrizeni šovinisti in identitetisti, ki misijo, da razen njihove narodnosti v njihovih deželi ne more biti nobena več enakopravna.

Prsti nameravanim procesu so že ponovno ostro protestirale razne bojevniške organizacije in vsa demokratična javnost tako v Jugoslaviji kot tudi v Italiji. Zato so se italijanske sodne oblasti odločile, da proces inscenirajo v Firence in ne v Vidmu, kot je bilo sprva rečeno. Prebijalstvo videmškega področja in gorilške pokrajine s Slovensko Benečijo vred namreč predstoro poznata in ceni do goodke ob koncu zadnje vojne, v preživem spominu mu je še fašistični poraz — zato ne bi bilo umestno, in scenirati procesa, v katerem namešča odsoditi nedolžne ljudi, sredi ljudi, ki preveč poznajo njihov pravici, da bi jih za to obsojali, marveč so jim dolžni celo hvaležnost.

Sodniki in toženci so naperili proti sedemnajpetdesetim pripadnikom bivšega briško-beneškega odreda kaj hudo pravdo. Doživijo jih nič manj kot veleždajo, ker so baje zaradi sodelovanja v tem odredu, ki je bil del Jugoslovanske vojske, pripravljali odcepitev Slovenske Benečije od Italije — še dobro, da niso to obožje

razširili na vse Primorce, ki še prebivali v Italiji, njihov rojstni kraj pa je danes v svobodni Jugoslaviji...

Precej obožencev ne bo moglo priti na proces — nekateri med njimi so v tem času že umrli, nekateri so se izselili za kruhom v svet. Sicer pa posamezniki v tem procesu niso važni. Fašisti bi namreč radi postavili na zatožno klop prek obožencev ves briško-beneški odred, vse partizansko gibanje in narodnoosvobodilni boj Slovencev, pa tudi boj italijanskih demokratov proti fašistični diktaturi. To je glavni cilj in namen insceniranega procesa.

Pustimo ob strani dejstvo, da je proces v nasprotju z mirovno pogodbijo in mednarodnimi obveznostmi italijanske vlade. Vprašujemo pa se, komu in zakaj je v tem trenutku potreben ta proces, ko se italijansko-jugoslovanski odnosi razvijajo v prijateljskem vzdružju in ko sta oba mejna naroda dokazala, da sta visoko politično zreli, razvijata strpne in celo prijateljske stike prav na meji, ko je normalno življenje in urejeno stanje celo v Trstu prevladalo šovinistične in identitetične eksponente ter dalo prednost trgovini in medsebojnemu sožitju na vseh področjih življenja.

Prav v interesu tega razvijanja prijateljskih sosedskih odnosev in obojevanske korist ob teh narodov in tudi ob teh državah je upati, da bo zdrav razum premagal fašistično in šovinistično nestrost in da bo našeravljaju procesa, le ne bo prišlo kajti komu naj bi prišel prav v sedanjem trenutku dobrega razpoloženja.

rb

UGODNO IZPOLNJEVANJE DRUŽBENEGA PLANA V OBČINI PIVKA

Na Pivškem so pridni delavci

Te dni so bili po vseh vasch pivške občine zbori volivcev, na katerih je bilo največ govorov o aktualnih gospodarskih vprašanjih, posebej še o nalagah kmetijstva, o novi upravno-territorialni razdelitvi te občine in tudi o pripravah na bližnje volitve v SZDL. Najbolj živahna je bila razprava o izvajanjem letošnjega občinskega družbenega plana.

Letošnji družbeni plan pivške občine je bil v prvem polletju izpolnjen 52,3%, kar je za 25,3% več kot v istem razdobju lanskoga leta. Skupno je družbeni sektor gospodarstva ustvaril milijardo 18 milijonov 422 tič. dinarjev celotnega dohodka. V posameznih gospodarskih panogah je bil družbeni plan izpolnjen tako-le: industrija 58,6%, kmetijske zadruge 46,6%, gozdarstvo 54%, trgovina 46%, gostinstvo 41,9% in obrt 71,8%.

Poletni plan je bil povsod presežen, razen v gostinstvu. Število zaposlenih se je povečalo za 14,7%, kar je nad planom, a delež narodenega dohodka pa je v skladu s planom povečal za 33% na enega zaposlenega.

Volvce so posebno zamisle investicije, saj jih plan za leto 1958 predvideva 120 milijonov dinarjev. V prvem polletju ta plan ni bil dosežen, ker so se zavlekla pripravljalna dela za zgraditev zdravstvenega doma, stanovanjskih blokov in drugih objektov. Dokončali pa so gradnjo pekarne, ki ima zmogljivost 800 kg kruha v osmih urah in v ta namen investirali več kot osem milijonov dinarjev. Nabavljena je bila tudi oprema za Gostinsko podjetje Pivka v vrednosti 920 tisoč dinarjev. V kmetijstvu je bilo vloženih milijon 800 tisoč dinarjev, predvsem za ureditev pašnikov na Baču in v Zagorju. Za popravilo gozdovih poti je bilo porabljenih 5,2 milijona dinarjev, iz gozdnega sklada 12 milijonov dinarjev za stanovanjsko izgradnjo in dva milijona dinarjev za druga komunalna dela.

Družbeni plan je predvidel, da bo industrijsko podjetje JAVOR v letošnjem letu močno povečalo proizvodnjo. Tako naj bi povečali njen fizični obseg za 13,9%, produktivnost dela pa za 6,9% in to predvsem zarači modernizacije obratov in strojnih naprav. Dejansko pa so ta plan v nekaterih panogah (n. pr. izdelava

panel plošč) dosegli celo s 63,9%. To gre v veliki meri na račun izrednega povpraševanja na tržišču, zaradi česar je bila v nekaterih oddelkih marca spet uvedena tretja, nočna izmena. Zato je tudi plan zaposlitve presežen za 18,9% in je zaradi tega za sedaj težko prikazati realno sliko o produktivnosti.

Kmetijske zadruge so realizirale plan s 46,6%, kar je za 14,8% več kot v prvem polletju lani. To je za KZ, če upoštevamo sezonski značaj odkupev, realno in je nekoliko iznad okrajnega povprečja. Opaziti je zmanjšen porast donosov na ha (n. pr. za pšenico, od 8,8 v letu 1956 na 14,9 v letu 1957 in na 15,1 stotov na ha v letu 1958), na drugi strani pa v skladu s perspektivnim planom, ki predvičuje v prvih vrstih največji razmah živilnoreje, padec površin, posojanih z žitaricami, in porast površin s krmilnimi rastlinami, deteljo, lucerno, krmilno peso. (Pridelek detelje in lucerne je na primer znašal v letu 1956 760 ton, leto pozneje 667, letos pa je dosegel že 1948 ton.)

Perspektivna naloga živilnorejev tega območja naj bi bila predvsem vzgoja plemenske živiline. Sedaj redijo nekako 1800 plemenic. Molzna kontrolo, ki je zajela 124 krav, kaže lep uspeh — povprečno 3000 l mleka na kravo. To povprečje je nekoliko nižje v brkiškem predelu, kjer uporabljajo krave tudi za vprego.

Tudi poraba umetnih gnojil je porasla. Predvidena je bila poraba 130 kg gnojil na ha. Ta številka je bila že skoraj dosegrena, kar je v primerjavi z 49 kg umetnih gnojil na ha v letu 1956/57 vsekakor lep uspeh..

Tudi gozdarstvo je doseglo lep uspeh. Sredstvi iz gozdnega sklada je bilo letos spomladti v privatnem sektorju zasajenih 53.750 sadik smreke, 30.300 sadik jelke in 11.200 sadik črnega bora.

Za trgovino je 46% realen rezultat, ker je promet — po dosedanjem izkušnjah — v II. polletju vedno večji. V primerjavi s prvim polletjem

PROIZVODNJA V LR SLOVENIJI JE LETOS ZA 8% VECJA OD LANSKOLETNE. To je na nedavnih sejih ugotovil Izvršni svet Ljudske skupštine Slovenije.

lanskega leta pa se je promet povečal za 25,6%, kar kaže na večjo potrošnjo.

Tudi gostinstvo bo do konca leta plan izpolnilo. Promet na enega zaposlenega se je dvignil za 14,2%. Uspešno je poslovalo Gostinsko podjetje Pivka, ki je ustvarilo 14,8 milijonov prometa ali 50,2% letnega plana. Z znatno izgubo pa je poslovalo Gostilče Mašun.

Letni plan obrti je bil izpolnjen z 71,8%, kar je za 65,6% več kot v lanskem prvem polletju. To gre predvsem na račun dokaj uspešnega poslovanja »Krajevne žage«. Vendar pa je stanje obrti v občini še vedno pereče. Predvsem se kaže potreba po ustanovitvi strojno-klijucavničarske delavnice in bencinske postaje, ki sta obe predvideni v letnem planu. Plan je predvidel tudi ustanovitev mizarskega obrata, šiviliške delavnice in obrata za izdelavo pletenin, do česar pa še ni prišlo.

IZ ANALIZE VODNE SKUPNOSTI KOPER O REALNI MOŽNOSTI ZA POVEČANJE KMETIJSKE PROIZVODNJE V TREH OBALNIH OBČINAH DO LETA 1963

Petkratna proizvodnja

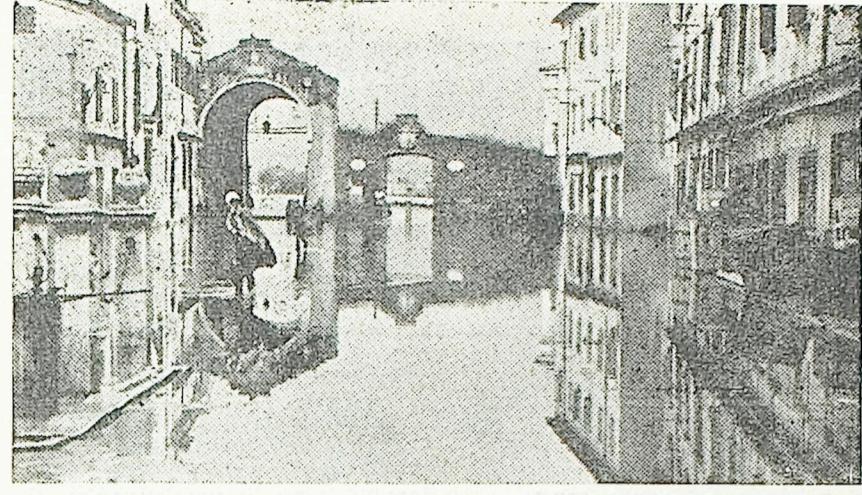
— če bomo dosledno izvajali predvidene melioracije in združevanje razdrobljenih parcel

Preko Vodne skupnosti daje družba velika sredstva za izvedbo regulacij in melioracij v našem okraju. Samo na področju Badaševice, Ankarana, Rizane in Semedele se na površini 1372 ha zemljišč investira za ta dela približno 750 milijonov din. Razdrobljenost kmetijskih površin na majhne parcele pa še ne dopušča vzporedno z regulacijskimi in melioracijskimi deli tudi uvedbo takšnih sodobnih agrotehničnih ukrepov in obdelovanja zemljišč s kmetijskimi stroji, da bi na teh zemljiščih dosegli takšen hektarski donos, kot je v naših zelo ugodnih razmerah dosegljiv.

Med osnovne probleme, ki so v zvezi z dvigom kmetijstva v našem okraju, sodi vsekakor namakanje obdelovalnih površin. Analize kmetijskih strokovnjakov kažejo naslednje perspektive: sedaj dosegamo na površinah, ki so potrebne melioraciji, 95.725 din brutto dohodka na 1 ha. Po melioracijah bomo dosegli na 1 ha brez namakanja 267.533 din brutto dohodka, z namakanjem pa 475.702 din.

Ze letošnja suša je pokazala, da je razen z drugimi agrotehničnimi ukrepi moč dosegči velike donešne tudi z namakanjem. Dosedaj znani rezultati namakanja so med drugimi naslednji:

Jagoda na nenamakanem aru površine je dala 75 kg ploda, na enkrat namakanem aru površine pa kar 250 kg; krompir je dal na nenamakanem površini enega aru 150 kg ploda, na enkrat namakanem površini pa 500 kg. Stroški za uro namakanja na eni ha površini znašajo približno 1.500 din. Vrednost proizvodnje na nenamakanem aru je za 75 kg jagod po 100 din 7.500 din, na namakanem aru pa za 250 kg po 100 din 25.000 din. Presežek 17.500 din je ugodno razmerje napram

Tako je bilo ob zadnjem deževju minuli teden v Kopru na Pontijevem trgu: do pol metra visoko je stala voda in silila redke pešce, da so se sezuviali in bresli po vodi. Prizor prav vpije po ureditvi mestne kanalizacije

razmeroma malim stroškom za namakanje.

Letošnje izkušnje nam kažejo tudi to, da so agregati Vodne skupnosti dajali povprečno 150 m³ vode na uro, vendar je bilo koristno uporabljene od tukoličine le 30–50% vode, kajti ostala voda se je porazgubila po jarhik, cestah, travnikih itd.

Ce hočemo torej doseči predvideni hektarski donos po melioracijah, je vse delo odvisno od uvedbe agrotehničnih ukrepov v kmetijstvu in od uvedbe del s stroji. Takšni ukrepi pa seveda zahtevajo večje kmetijske komplekske. Zaradi tega je Vodna skupnost v Kopru že pred časom predogleda občinskem ljudskim odboru, zlasti pa še občini Koper, da je za doseg predvidenega ekonomskega rezultata v zvezi z vloženimi investicijami za melioracije nujno potrebljivo izvesti potrebno komasacijo zemljišč. Na področju občine Koper gre za naslednja področja: Ankan, Rizana, Semedela in Badaševica.

Ceprap je akcija za komasacijo na tem področju precej zakasnila, je vendar možno mnogo stvari s tem v zvezi urediti še letos in v prihodnjem letu, ko bodo melioracije in izgradnja namakalnih sistemov končana.

Skladno s perspektivnim planom razvoja kmetijstva v našem okraju je predvideno, da bodo na obalnem področju opravljene vse regulacije, melioracije in izgrajene namakalne sisteme do vključno 1963 leta.

Ce računamo sedanje cene kmetijske proizvodnje v občini Koper, Izola in Piran, se bo povečal narodni dohodek na 3312 ha površine od sedanjih 317 milijonov din na eno milijardo 542 milijonov din. Ce pa bomo hoteli ta pomembni cilj dosegli,

morale naše občine z vso odločnostjo in operativnostjo urediti tudi lastnike odnos in seveda izvesti potrebno komasacijo, da ne gorovimo o izdelavi programov, načrtov itd. Prav tako važe nalage čakajo s tem v zvezi Okrajno zadružno zvezo in Poslovno zvezo v Kopru, ki se bosta moralni bolj kot doslej držati postavljenih planov kmetijske proizvodnje. Vsekakor bo tudi potrebljeno, da okrajni ljudski odbor v Kopru potrdi razjonizacijo posameznih kultur, kar morata nato postati nespremenljiva obveznost za vse kmetijske organizacije in tudi za posamezne kmetovalce. Okrajni družbeni plan za gospodarski razvoj našega okraja namreč predvideva za razdobje od 1957—1961 povečanje površin s povrtninami, vagonograji in sadovnjaki na račun zmanjševanja manj rentabilnih površin, posejanih z žitaricami.

Vsi projekti za izgradnjo namakalnih sistem na področju Kopra, Izole in Pirana bodo končani v letu 1960, vendar pa Vodna skupnost ne bi smela začeti izvajati del, dokler ne bodo opravljene potrebne priprave, tj. izdelani vsi proizvodni programi, urejeni pa morajo biti tudi lastniški odnosi, izvedena komasacija, za privatni sektor kmetijstva izdelani dočrtenci plani proizvodnje, ki naj jih izdajo občinski ljudski odbori, v tem ko bi kmetijske zadruge preuzele nase obveznost, da bodo takšne plane dejansko tudi izvedeli.

Kakor vidimo, je Vodna skupnost v Kopru zacetela zelo načrtno urejati melioracije zemljišč na področju treh obalnih občin, v tem ko za ostalo področje okraja, ki meri približno 5.000 ha kmetijskih površin, doseg je bil potrebnega zanimanja. V zadnjem času se je sicer priključila k Vodni skupnosti tudi občina Ilirska Bistrica, kjer bodo prav tako morali izdelati projekt za melioracije posameznih površin, vzporedno s tem pa se lotiti tudi ureditvenih načrtov za rajonizacijo kultur in za postavitev plana proizvodnje. Smotračno bo, ce se v kar najkrajšem času vključijo v Vodno skupnost Koper tudi Postojna, Divača, Hrpelje, Pirka in Ščavnica, nakar bo tako razsirjen občinski zbor Vodne skupnosti sklepal o teritorialno razširjenem delokrogu svojega delovanja, v tem ko bi se na sam obseg dejavnosti Vodne skupnosti zmanjšal na regulacijo, melioracije, gradnjo namakalnih sistemov, na vzdrževanje morske obale, urejanje hidrounikov in gradnjo vodovodov. Gradnjo prisitanča bi kazalo verjetno izvesti iz dejavnosti Vodne skupnosti in to vprašanje urediti na kak drug način. Vsekakor pa je tudi na zgornjih področjih možno z ureditvijo vodnega režima močno povečati kmetijsko proizvodnjo.

Nabratno

PREKOP DONAVA-TISA—DONAVNA JE ENO IZMED NAŠIH NAJVEČJIH GRADBIŠČ, na njem pa je skupno z upravnim osebjem in čuvanjem zaposlenih le okrog 40 ljudi. Ta del, kolektiv je v enem letu s sodobnimi stroji izkopal okrog milijon 100 tisoč kubikov zemlje, se prav toliko, kolikor bi opravilo v istem časovnem razdoblju to delo najmanj 10.000 delavcev. To bo eden izmed največjih objektov te vrste v Evropi.

MELIORIRALI SO ŽE 8000 HA MOCVIRJA V DOLINI NERETVE, sedaj meliorirajo nadaljnjih 5700 ha, v prihodnjih letih pa namenijo osušiti še ostalih okrog 43000 ha. Za ta dela bodo porabili več kot 20 milijard dinarjev, s čimer bo tri deset let povečana kmetijska proizvodnja.

V ZENICI SO DOGRADILI NAS NAJVEČJI METALURŠKI KOMBINAT, V tej železarni so letos izdelali 600.000 ton koksa, 420.000 ton surovega železa, 450.000 ton valjanih in kovanih izdelkov ter 615.000 surovega jekla. Za izgradnjo te železarni so doslej porabili 73 milijard dinarjev in več kot 3 milijarde dinarjev za izgradnjo 1.100 stanovanj.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Uresničiti ukrepe za stabilizacijo tržišča

V prejšnjem pregledu smo poudarili na kratko pomen ukrepov Zveznega izvršnega sveta v zvezi s stabilizacijo cen na tržišču, zlasti tistim s kmetijskimi pridelki. Na tem tržišču smo lahko zasledovali veliko nihanje, predvsem pa stalni porast cen. Naj bodo vzroki takšni kot drugačni, dejstvo je, da so s tem nesorazmerno naraščali dohodki kmetijstva, na drugi strani pa je padala realna vrednost prejemkov mestnega in industrijskega prebivalstva. S tem se je tudi nižal živiljenjski standard slednjega.

Novi ukrepi naj bi ustvarili v tem pogledu doljeno ravnotežje z zvišanjem prejemkov delavcev, uslužencev in upokojencev ter s tem, da bi preprečili zviševanje cen tako živiljenjskih potrebskih, industrijskih izdelkov, uslug in drugega. Cene naj bi se ustalile na sedanji višini, z zvišanimi prejemki naj bi pa omogočili izboljšanje živiljenjskih pogojev delovnih ljudi.

Dejali smo že, da so bili sprejeti tudi ukrepi, ki naj bi omogočili ustvaritev vseh predvidenih ukrepov. S tem smo govorili že v prejšnjem pregledu, ko smo poudarili pomen in vlogo ljudskih odborov in zlasti tržnih inšpekcijskih. Vendar pa to ni vse in novi ukrepi predvidevajo precej širše posoge na tržišče in na njegovo ureditev. Tako je predvideno predvsem, da morajo občine voditi posebno evidenco cen in prek nje nadzorovati njihovo gibanje. V tem ne smemo videti kakega birokratskega ukrepa, s katerim naj bi oživele nekdanje podobne evidence in kontrole cen. Z novo evidenco, ki jo vpeljujejo občine, naj bi zajeli cene tistih predmetov, ki so najvažnejši na določenem področju in za katere občine lahko prepovejo zvišanje cen. Seveda vodijo evidence o gibaju cen lahko tudi za druge predmete, in to na način, ki ga smanjijo za najbolj primerenega.

Razen evidence pa lahko občine tudi prepovejo zvišanje cen vseh proizvodov in uslug. Seveda je to zelo občutljiva zadeva in zahteva za vsak primer posebno ravnanje. Povedali pa smo že, da je tak

NOV KULTURNI DOM V PADNI

V trajen spomin padlim za svobodo

V nedeljo popoldne so v Padni, istrski vasi v piranski občini, odprt kulturni dom. To je preurejeno poslopje nekdanje osnovne šole. Velika dvorana z odrom bo odslej zbirališče vaščanov. V njej bodo lahko prirejali razna zborovanja in prireditve, tečaje in predavanja. Padna je tako dobila zgradbo, ki je lahko v ponoči njihovi želi po intenzivnejšem kulturnem in političnem delu. Na pročelju doma je plošča s posvetilom spomini padlim za svobodo slovenskega naroda v NOB, posebej pa še domačinom Ivanu ter Karlu Pribacu in Jožefu Gregiju.

Potem, ko je godba na pihala iz Lucije odigrala državno himno

DIVAČA

V nedeljo, 12. t. m., je bilo v Divači tekmovanje PGD iz Divače, Lokve in Senožeč, ki ga je organizirala občinska gasilska zveza. Tekmovanja se je udeležila tudi pionirska gasilska četa iz Divače. Tekmovalci so bili izprashani s področja preventive in o ukrepih pri požarih, v praktičnem delu tekmovanja pa so nastopili z razvijanjem cevi s trojakom, s hojo po gredi z vedri ter z vlečenjem vrvi.

Pred številnimi gledalci so se najbolj odrezali gasilci iz Senožeč, za njimi pa niso mnogo zastajali vsi ostali. Zlasti je treba pri vseh nastopajočih pohvaliti vzorno disciplino.

Kaj pravijo drugod...

LJUBLJANSKI

DNEVNIK

NAVIALCEM CEN ZAPLENILI BLAGO

Večkrat neupravčena težnja prodajalcev na ljubljanskem živilskem trgu, da bi zvišali cene sadju ali zelenjav, je naletela pri potrošnikih na precejšnje negodovanje. Popolnoma razumljivo. Da pa bi se ognili takšnim primerom, so potrošniki tiskali večjo kontrolo medrodnih organov.

Včeraj dopoldne je bil napravljen odločni korak. Odločno so stopili na prste tistim, ki so si zadnje uredbe po svoje tolmačili.

Na trgu je bilo nekaj prodajalcev, ki so prodajali jajca po 23 dinarjev (najvišja dovoljena cena 21 din), sato po 60 din (dovoljena cena do 40 din), hruške po 80 din (dovoljena cena 60 din) slabša jabolka po 40 din (dovoljena cena do 30 din) itd.

Morda so nekateri kupci nasedli takšnim prodajalcem, toda prav govorovo je bilo le-teh zelo malo, kajti na trgu je prišla tržna inšpekcija, ki je petim prodajalcem, ki so neusmiljeno dvigali cene, zaplenila blago.

Prav gotovo bo včerajšnji ukrep tržne inšpekcije v pouk ostalim prodajalcem, ki so doslej le na tistem pripravljali zvišanje cen. Ta ukrep pa bo prav tako razveselil potrošnike, ki tako ne bodo več nasedali visečim cenam zaradi »izredno kvalitetnega blaga«.

SE VEDNO BOLEČA TOČKA

Med najbolj boleče točke Velenjanov sodi njihova tržnica. Prav sedaj, na sektorskih konferencah govorijo o preskrbi rudarjev z zelenjavom, sadjem, mlekom in jajci. Znano je, da je velenjski trg med najdražjimi v Sloveniji. Tu je mleko do 38 din liter, jajca že sedaj po 20 din, jabolka do 30 dinarjev za kg, čeprav je okolica s sadjem letos bogata.

DOLENJSKI LIST

LOVSKA, VENDAR RESNICNA

Srečen strel je imel prejšnji torek lovec Pepi Tomšič iz Čateža. V gozdu blizu St. Viða nad Brežicami je ustrelil jelena, ki so ga lovci v mesecu ocenili, da tehta okrog 300 kg. Rogovi, ki imajo 11 izrastkov, so dolgi en meter, žival sama pa je visoka en meter in pol. Lovci menijo, da se je jelenu zatekel v gozdove nad Brežicami iz Kočevskega Roga, Tomše pa trdi, da ga je videl že leta 1948 in ga je lovil na muhod dolgih 11 let. Samo letos ga je zasledoval in čakal nad dvajsetkrat, dokler nì odkril njegeve napajališča. Podri ga je z enim strelom. Lovci so ocenili, da je bil jelen star okrog 20 let.

in je vod pripadnikov predvojaške vzgoje izstrelil častno salvo, je tajnik občinskega odbora ZB Ivan Kogoj odkril spominsko ploščo. Zbrane vaščane je v dvorani najprej pozdravil vsespolno agilni domačin in občinski ljudski odbornik Ivan Pribac, nato pa mu je predstavnik občinskega

ljudskega odbora in množičnih organizacij piranske občine Jaka Draksler po krajišem nagovoru izročil ključe doma in tako simbolično predal dom v upravljanje domačinom.

Ob tej priložnosti so Padenci obdarili svojega barbo Noniča Ivana Pribaca s sliko, dramatska družina prosvetnega društva iz Raven pa je zaigrala tretje dejanje Finžgarjeve drame »Razvalina življenja.«

ŠKOCJANSKE JAME

Sprico dokaj ugodnega jesenskega vremena prihajajo v Škocjanske jame še vedno večje ali manjše skupine obiskovalcev. Pravzaprav je število obiskov sedaj sorazmerno večje kot v poletnem času. Samo preteklo nedeljo so razprodali nad štiristo vstopnic. K temu je precej pomogla tudi vest, da je prejšen del jam električno razsvetljen.

Med obiskovalci je največ delovnih kolektivov in šol iz Ljubljane, Zagreba, Maribora in Reke. Med inozemskimi gosti pa je največ Nemcov, Avstrijev in Tržačanov.

MLADINA POSTOJNSKE OBČINE JE SLOVESNO PROSLAVILA 39. LETNICO SKOJ

Še pomnite, tovariši?

Letošnjo 39. obletnico ustanovitve jugoslovanske revolucionarne komunistične mladinske organizacije SKOJ je mladina postojnske občine proslavila s številnimi spominskimi prireditvami in svečanstvimi.

Že v soboto zvečer se je okrog partizanskega ognja, ki so ga za postojansko gimnazijo zanetili taborniki odreda »Kraških viharov«, zbrala velika množica Postojčanov, predvsem mladine, v krogu katere smo zazrli tudi številne obraze povabljenih skojevcov z vseh končev dolnjega pivškega področja.

Potem, ko so taborniki, odeti v svečana taborniška oblačila, odpeli ob spremljavi godbe JLA državno himno, je vse navzoče pozdravil starosta odreda »Kraških viharov« Aleksander Zupanc, nakar je predsednik ObLO Postojna Jože Baša izročil tabornikom novi prapor. Oba govornika sta v svojih nagovorih izrekla mladini pohvalo za dosedjanje aktivnost na vseh področjih življenga in dela ter jo pozvala, da tudi v bodoče sledi svetlim zgledom, ki so jih v naši krvavi revoluciji in v povojni graditvi pokazali z nesebičnim delom neustrašeni skojevci.

V odsvitu partizanskega tabornega ognja, ob katerem so sedeli še predsednik in načelnik Taborniške zveze Slovenije Sergej Vošnjak in Rudi Wöle ter sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Černelič, so potem taborniki v

Sindikalna podružnica postojnskega podjetja »Avtoprevozništvo« je minulo nedeljo sklical sestanek kolektiva, na katerem so se pogovorili o delu v letošnjem letu, istočasno pa so se seznanili z drugimi gospodarskimi in političnimi vprašanji. Na sestanku je bil razen nekaj izjem ves kolektiv.

Skojevcji so se nato po večletnem snidenju ob tabornem ognju zbrali v Domu JLA. Tam jim je občinski komite LMS priredil svečan sprejem. A. M.

TUDI V STUDENEM

V nedeljo popoldne se je postojnska mladina odpeljala v znano podgorsko partizansko vas Studeno, kjer je v počastitev 39. obletnice SKOJ priredila za tamkajšnje prebivalstvo svečano akademijo, nato pa mladinski družabni večer s plesom.

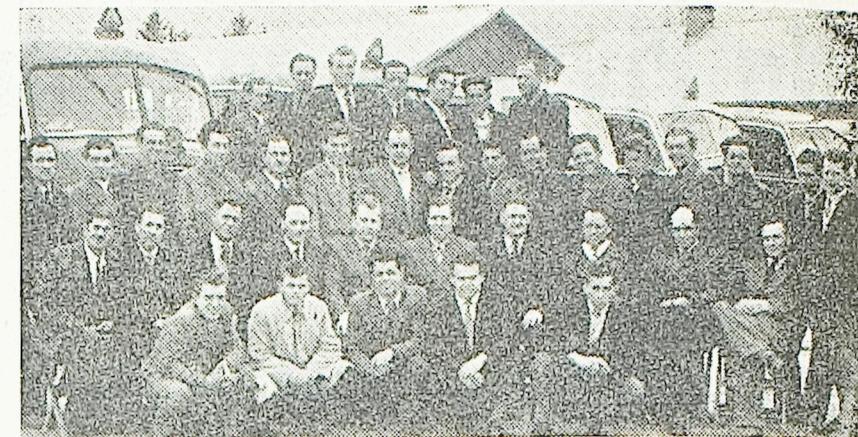
Tudi v ostalih krajih postojanske občine je mladina proslavila obletnico ustanovitve SKOJ na svečanih mladinskih sestankih, združenih z volitvami novih vodstev osnovnih mladinskih organizacij. O takšnih sestankih poročajo s Prestranka, s Hruševja in od drugod. M. A.

Novinarji študirajo PROGRAM ZKJ

Koprsko poverjeništvo Društva novinarjev Slovenije je organiziralo reden tedenski študij građiva VII. kongresa ZKJ, predvsem Programa in Statuta ZKJ. Vsak teden ima drug novinar o drugi temi referat, nakar se razvije razprava. Predvidoma bo študij trajal okrog šest mesecev.

Minulo nedeljo so se zbrali člani Lovske družine Marezige v Pomjanu pri Šmarjah nad Koprom, da so prisostvovali prikazovanju uporabnosti in dresure istrskih goničev. Delo psov sta s svojimi ljubljenci prikazovala dva republiška strokovnjaka: Kristan iz Cerkevce in Senica iz Sodražice. Istrskim lovcom, ki se pravkar vneto pripravljajo na lovsko izpite v novembra, je prireditev tudi v praktičnem pogledu veliko nudila, saj imajo tudi sami v glavnem za svoje spremjevalce le istrske goniče. Žal se prireditve niso udeležili tudi lovci iz šmarske družine, pa tudi sicer je bila disciplina na prireditvi dokaj šepava tudi s strani prireditelja, ki je zamudil dogovorjeno uro in s tem povzročil nepotrebno godnjivanje med čakajočimi lovci, ki jih vidimo pred prireditvijo, ko čakajo v Pomjanu.

Kolektiv »Avtoprevozništva« v Postojni

V,,Avtoprevozništvu" imajo pravi način

O delu kolektiva je poročal sekretar podjetja, ki je razen dosegih uspehov analiziral tudi možnosti in ugotovil, zakaj ti uspehi niso bili še večji. Računovodja Jože Rok pa je poročal o gospodarskem stanju in pričkal finančni uspeh podjetja v letošnjem letu. Povedal je, da je bil polletni plan proizvodnje doseg 42 % ali skoraj še enkrat toliko kot v istem razdobju lani. Finančno so plan realizirali le za 38 odstotkov, ker so močno znižali ceno t/km, število zaposlenih pa se je povečalo. Vendar pa zatrdo upajo, da bodo klubu vsemu dosegli in celo presegli letni plan.

Ugotovili so tudi, da morajo znižati materialne stroške, če hočejo povečati osebne prejemke, za kar pa obstajajo realne možnosti.

Bogat obračun dela

Taborniška organizacija v Kopru ima za seboj že precej let bogatega dela. S skromnimi sredstvi je začela v zrasla v enoto, ki je bila v nekaterih obdobjih svoje rasti med najboljšimi v Sloveniji. In tudi letos bodo lahko taborniki na bližnjem občnem zboru z veseljem ugotovili, da so v preteklem poslovnem letu opravili delo, na katerega so lahko ponosni.

Glavni dokaz tej trditvi je letni tabor, ki so ga v poletnih mesecih priredili na Visokem v Poljanski dolini. Tabora se je udeležilo 38 pripadnikov rodu Srebrnih galebov. Razgibano taborno življenje je pozivljalo opravljanje večin in izpitov, pa tudi izleti na bližnji Stari vrh, Blegaš in v partizansko bolnišnico Franjo. Dvanajst starejših tabornikov je po končanem taborjenju opravilo pohod po slovenski transverzali iz Poljanske doline čez Sivko, Idrijo, Hleviške planine, Vojsko, Goljake, Čaven in Javornik do Nanosa.

Vendar je taborjenje le nagrada za celoletni trud pri delu v vodih in zato so vsi taborniki redno vsak teden prirejali sestanke in izlete.

Razen tega se je rod Srebrnih galebov, ki ima tri družine,

udeležil v minuli poslovni dobi tekmovanja najmlajših tabornikov-medvedkov in čebelic v Divači.

Na tem tekmovanju so njegovi člani zasedli I. mesto,

medtem ko so bili starejši taborniki na tekmovanju v Postojni tretji.

Taborniki so sodelovali tudi v

proslavah Dneva mladosti, nekateri so obiskali Gozdno šolo Zvezde tabornikov Slovenije in se

zavirali za njihovo uspešno reševanje. Ština

V TEDNU OTROKA NA PIVŠKEM

Društvo prijateljev mladine v Pivki je v Tednu otroka organiziralo nekaj predavanj in predavanj kratic filmov. Z ozkotračnim projektorjem so obiskali Zagorje, Palče in nekatera občine. Vse štiri filme: Mladini šport in razvedrilo, Kurentovanje, Obutni maček in Mizica prgrni se, so predvajali tudi učencem osemletke v Pivki.

re

SESTANEK SZDL V SEŽANI

Minuli pondeljek zvečer je bil v Sežani predvolilni sestanek SZDL, na katerem je sekretar OÖ SZDL Koper Ivan Mavšar zbranemu članstvu govoril o mednarodnem položaju s posebnim pogledom na odnose vzhodnih držav do Jugoslavije ter o našem notranjem položaju, posebej še o naši gospodarski rasti. Sestanek je bil v kinodvorani, žal pa udeležba ni bila najboljša.

Vzgojna posvetovalnica

Na pobudo postojnskega društva prijateljev mladine in ravnatelje postojanske gimnazije se je osnoval odbor za organizacijo vzgojne posvetovalnice v Postojni. Odbor agilno dela in pričakujejo, da bo začela nova vzgojna posvetovalnica s svojim delom že ta mesec.

-lobin

Bilo bi prav . . .

... če bi odgovorni osebi v gospodarski organizaciji, ki je kaznovana zaradi gospodarskega prestopka, odvzeli za določeni čas pravico do prejema premije in plače iz dobička;

... če bi tudi druga gostinska podjetja sledila vzgledu restavracije Jadran v Postojni, ki je te dni znižala cene za 10 do 15 %, vendar pa se ne strinjam s tem, da se n. pr. sendviči količinsko krčijo;

... če bi bil ostrejši nadzor nad cenami obrtnih uslug privatnikov, ker se njihove cene često formirajo na osnovi konjunkture in monopolizma;

... če bi zbor volivcev razpravljali tudi o družbeni prehrani in vzpodbjali potrošniške svete k večji aktivenosti.

• KULTURA PROSVETA • KULTURA PROSVETA

OB »TEDNU MUZEJEV« V KOPRU

RAZSTAVA MODERNIH UMETNOSTI IN STARIH IKON

Ob začetku letosnjega »Tedna muzejev« so otvorili v našem koprskem muzeju razstavo moderne umetnosti Slovenskega Primorja in Trsta in razstavo restavriranih ikon. Otvoritev v pondeljek, 13. t. m. so se udeležili predstavniki našega javnega in kulturnega življenja, domači umetniki, ki so zastopani na razstavi in številni ljubitelji likovne umetnosti.

V svojem nagovoru je ravnatelj muzeja Janez Kramar poudaril, da je sedanja razstava moderne umetnosti sad načrtnega in sistematičnega dela koprskega muzeja. Občasne razstave v Mali galeriji so pripomogle, da je muzej navezel tesnejše stike z umetnikami, obenem pa so pritegnile ljubitelje moderne umetnosti. Na sedanjih razstavah, kjer so s tremi deli zastopani slikarji Avrelij Lukežič, Lojze Spacal, Avgust Černigoj in Robert Hlavatý iz Trsta, Rudolf Saksida iz Gorice, Leo Vilhar iz Postojne, Herman Pečarič iz Pirana, Mire Cetin iz Kopra in Jože Pohlen iz Kopra (z dvema figurama), je uspelo muzeju nudit našim ljudem živahan in pester upogled v sodobno likovno umetnost naših najbližjih rojakov. Z otvoritvijo tega oddelka si je zastavil muzej način predstaviti sodobno umetnost kot dokument umetnikovega iskanja, spoznanja, notranjih in zunanjih

Držičev »DUNDO MAROJE« V TRŽAŠKEM NAREČJU

Na letosnjem III. dolenskem kulturnem festivalu v Kostanjevici (posvečen je bil graditeljem avtomobilske ceste), gostovale so poklicne in amaterske kulturno-umetniške skupine, ogledalo si ga je več kot 30.000 ljudi) je gostovalo med drugimi tudi celjsko gledališče. Uprizorili so komedijo znamenitega hrvatskega renesančnega mojstra Marina Držiča »Dundo Maroje«. Njihova uprizoričev je za nas zanimiva, ker so jo izvedli v priredbi dramaturga mariborskoga gledališča Bruna Hartmana, ki je presadil Dunda Maroja v tržaško narečje. Gledališki kritiki so pohvalili celjsko uprizoritev v Gombačevi režiji, o uspelosti narečja pa niso pisali. Sicer smo do zdaj poznali »Dundo Maroje« le v Ruplovi priredbi (v jeziku Janeza Svetokriškega) in hrvatsko priredbo dr. Marka Foteza.

Vsekakor je prav, da je našel pot na naše odre tudi Držič, saj ga priznava svet kot »balkanskega Shakespearja«. Letos praznemo 450-letnico Držičevega rojstva in zato so bile temu slavnemu komediografu posvečene letosne Dubrovniške letne igre, posvečeno mu bo prihodnje leto. Sterijino pozorje, v Sloveniji pa se mu je oddolžilo SLG Celje in Radio Ljubljana s svojo prvo slušno igro v tej sezoni.

Scena iz 1. dejanja Držičeve komedije »Dundo Maroje« v izvedbi SLG iz Celja. Na sliki: Pomet (J. Škop), Dundo Maroje (M. Bačko) in Bokčilo (S. Strnad).

pogojev, v katerih ustvarja. Seveda ta oddelek v tem obsegu ne more pokazati razvoja vsakega posameznega ustvarjalca, vendar pa je to začetek, ki bo z izpopolnjevanjem lahko prebil zid, ki nas še loči do razumevanja sodobne umetnosti.

V prostorih Male galerije koprskoga muzeja pa je bila obenem razstava restavriranih ikon, ki pomenijo dragoceno kulturno dediščino. Stevilnim pokolenjem zbirateljev se imamo zahvaliti, da so se ohranile še do danes. Za restavracijo ikon se je muzej povezal s spomeniškimi organi, predvsem z republiškim Zavodom za varstvo spomenikov, tako da je uspelo rešiti dragocena dela, ki jim je grozilo popolno uničenje. Ob tej priložnosti je tov. Kramar izrekel zahvalo strokovnemu sodelavcu Corotu Skodlar-

NOVE knjige

OTTO LUDWIG:
MED NEBOM IN ZEMLJO

Otto Ludwig (1813—1865) je nemški realistični pisatelj in dramatik, zagovornik t. i. poetičnega realizma. Ceprav se je posvečal največ pisanku dram, v dramatiki ni dosegel posebne dovršenosti. Prozo je pisal bolj mimo grede, a prav z njo je zaslovel. Njegova novela — povest »Med nebom in zemljo« je z nekaterimi drugimi deli preživelala svojo dobo. Prinaša namreč za tisti čas (1856) dve pomembni novosti v nemško pripovedništvo: realističen opis meščansko-obrtniškega življenja in psihološko poglobljeni oris karakterjev. Njena zanimivost izvira tudi iz tega, ker je zaradi opisovanja domačega meščanskega življenja postala nekak znanilec »domačiškega pripovedništva«, smeri, ki se je v polnem razmahu razvila proti koncu prejšnjega stoletja (pri nas Finžgar).

Zanimivo je, da ta novela danes enako zadovoljuje zahtevnega in nezahtevnega bralca. Nezahtevnega z neprestanim stopnjevanjem napetosti in z mojstroško kompozicijo, zahtevnega pa z drobnimi psihološkimi opisi in z dobro motivacijo ravnjanja glavnih oseb. Zlasti pa priteguje zahtevnejšega bralca, ker prikazuje, kako iz povprečne obrtniške družine (krovci) rastejo bogati meščani. Prav zato, ker je Ludwig v njej poleg drugih zanimivosti pokazal rast meščanstva, ki se s pridnostjo, natančnostjo, redom, smislom za čast in dostojanstvo in pa s svojo načrtostjo dviga iz obrtništva, prav zato to novočenijo zlasti markistični publicisti (n. pr. Mehring). Podobno kot Engels Balzaca.

Seveda je pisatelj precej nezavedno, pač ker je opisoval resnično okolje, ohranil tako pomembne dokumente za socialnega zgodovinarja. Njemu je šlo bolj za zanimivo in napeto zgodbo in za psihološko analizo oseb. Snov o dveh sovražnih bratih, ki jo obravnavata, je v svetovni literaturi zelo poznana (Hamlet). Ludwig jo je z natančnimi, le mestoma ne povsem verjetnimi psihološkimi razglabljanji prikazal na izviren način, posebno pa jo je etično pogloboil. Glavni junak Apolonij namreč po hudi notranjih bojih najde rešitev v delu za soljdu.

Kolikor bi pisatelju lahko ocitali, da je klub dramsko premišljenemu kompozirjanu oslabil napetost, ker je že v začetku pokazal zaključek zgodbe, ki jo potem začne razčlenjevati, toliko mu moramo priznati, da je njegovo delo še danes več kot zanimivo ne le zaradi psihološke analize, marveč bolj zaradi vernega prikazovanja miselnosti, ki je pospeševala naglo rast nemškega meščanstva v prejšnjem stoletju.

J. H.

SLOVENSKI JADRAN
v vsako hišo Slovenskega Primorja!

ju, ki je vložil največ truda in naporov v restavracijo ikon.

Zbrane goste po otvoritvi obenem razstav je vodila kustos Majda Frelih. V kratkih besedah je povedala značilnosti sodobnih slikarjev, katerih dela so razstavljeni. Obenem se je zahvalila umetnikom za razumevanje, ki so ga pokazali, ko so svoja dela odstavili muzeju za razstavo. Izčrpne je spregovorila o zgodovini in velikem pomenu restavriranih ikon.

Za zaključek »Tedna muzejev« bodo organizirali še ogled znamenitih hrastovelskih fresk, ker je tudi pri restavraciji le-teh nudil naš muzej izdatno pomoč.

Ceprav se lahko koprski muzej letos pohvali že z lepimi uspehi in ceprav je v zadnjih treh letih preuredil oziroma na novo postavil že pet oddelkov, ga vendarle čakajo še vedno težke naloge, med katerimi gre zlasti omeniti postavitev oddelka kulturne zgodovine in oddelka NOB.

Beograjsko podjetje Avala film snema črno-beli totalskop-film »Sam«, ki na zanimiv način obravnava dneve partizanskega preboja nemške ofenzive na Sutjeski in usodo od glavnine odrezanega partizanskega bataljona v času pete ofenzive. Scenarij za film je napisal Vladimir Pogačić, ki obenem film tudi režira, po istoimenskem romanu Nevena Cerovića. V glavnih vlogah nastopajo: Pavle Vujišić, Milan Srdoč, Zlatko Stojimirov, Ivan Kostić, Radmila Radanović (spoznali smo jo v filmu »V soboto zvečer«) in mladi igralec Nikola Simić, ki se tokrat prvič pojavi na filmskem platnu. Režiser Pogačić se je namreč nekako navadol (podobno kot pri Italijanh De Santis ali De Sica), da v vsakem svojem filmu predstavi kak nov obraz

OB TORKIH V »GLEDALIŠČU« OB RADILSKEM SPREJEMNIKU

Obetajoč korak v novo sezono

Držič-Rupel:

BOTER ANDRAŽ,

Letošnjo sezono radijskih iger so prikelj z jugoslovansko klasko, s predredbo Držičeve komedije »Dundo Maroje«, ki jo je dr. Mirko Rupel pod naslovom »Boter Andraž« domiselno in večje presadil na slovenska ta in v jezik Janeza Svetokriškega. Druga premiera pa je prinesla delo mladega tujega avtorja, radijsko igro »Hisa pod zgočim soncem« Mattiasa Brauna, ki je bila v Jugoslaviji prvič izvajana.

Mattias Braun:

HIŠA POD ZGOČIM SONCEM,

Mattias Braun se je rodil 1. 1933 v Kölnu. Njegov starši so bili odločni nasprotniki hitlerizma. Da bi se izognili represijam, je morala družina v ilegalno in se je potikala z malim otrokom od skrivališča do skrivališča po vsej Nemčiji. Od leta 1945 živi Braun v Kölnu. Ko mu je bilo 19 let, je napisal svoje prvo večje delo — radijsko igro »Hiša pod zgočim soncem«. Leta 1953 je bila prva izvedba v Radu Stuttgart in kmalu je bila obšita vse radijske postaje, ki oddajo program v nemščini. Naslednje leto je njegova radijska igra prodrla tudi na gledališke odre.

»Hiša pod zgočim soncem« nosi vse značilnosti pisanka mladega avtorja. Značilna zanje sta močna čustvenost in osebna prizadetost. Igra se dogaja v neki zamorski vasi, v kateri živita le dva belca: signor Manuele in njegova žena Caro. Neznošna vročina ju živjeno ubije. Manuele je bolestno ljubosumen, Caro pa ima svojo skrivnost, ki je možu ne more razočarati. Navidec ločeno od te zgodbe poteka druga, ki se dogaja med zamorci: mlada črnka Rika rodil belega otroka, kar imajo zamorec za veliko nesrečo. Po njihovem manenju je ta nesreča krije popotni trgovec Lazar, ki je prisel prav tedaj v vas. Spodaj je neizben. Dejanje se prestavlja iz sveta belcev v svet zamorcev in nazaj. Pri tem je vsak svet oblikovan z drugačnimi pisateljskimi sredstvi: dialogi med Manuelem in Caro so realistična (pisana psihološka analiza življenja), svet zamorcev pa je zasidran v njihovem starodavnem pesniškem izročilu. Sele prav na koncu igre se obe zgodbi združita in na presenetljiv način prikažeta vso težo rasnih predskokov.

Radijska izvedba je prinesla zanimivost tudi v izvedbi: v vlogah Caro in Manuela sta gostovala člani SNG iz Trsta Stefka Droščeva in Miha Bahov, ostale vloge pa so igrali člani Ljubljanske Dramе: trgovca Lazarja Jurija Součka, zamorce Costa Andreja

Kurent, njegovo mater Elvirja Krajeva in njegovo sestro Riko Vika Grilova. Delo je režiral Fran Žižek, glasbo pa je napisal Marjan Vodopivec.

Nepomucene Jonquille:

NENAVADNA PRIGODA
GOSPODA BICHE

Tudi tretja premiera letosne sezone radijskih iger bo predstavljena v Jugoslaviji še neznanega avtorja — Nepomucene Jonquille. V Franciji ga cenijo kot izredno zanimljivega v originalnega avtorja radijskih iger, ki sodijo med najboljše, kar je bilo na tem področju ustvarjenega po zadnjem vojni.

Nepomucene Jonquille se je rodil v Parizu leta 1907. Ko je končal študij literatur, je postal ta nemirni in ironični duh chansonnier in avtor satiričnih skečev za montmartirska gledališča. Debitiral je kot clown v velikem potujočem cirku. Pripravil je točko, ki je bila sestavljena iz verzov, petja, mimičnih šal in plesa. Uspeh je bil izreden, vendar pa je moral Jonquille to utrudljivo delo iz zdravstvenih razlogov kmalu opustiti. Odstrel se je posvetil samo literaturi, predvsem radijski igri. Med temi so razen »Nenavadna prigoda gospoda Bicha«, ki steje med njegova najboljša dela, najbolj znane: »Pulcinellov življenje«, »Orfejeve prigode«, »Srečne galosje« ter gledališka farsa »Ptičje strašilo«. Napisal je tudi »skoraj« kriminalni roman »S smrtjo se ni satili« ter zbirko pesmi za otroke »Kiriki-le-Korigan«.

Jonquille je osamljen pojaz v sodobni francoski literaturi: ni se priključil nobeni filozofski ali literarni struti, ne sledi nobeni modi, prav tako so mu man akademski predavanja ali pa eksistencialistični krožki. Mož, ki je pričel svojo kariero v vrvež kabaretov in cirkusa, se je umaknil v samoto in tam pše svoja

PRVE REDNE ODDAJE DOMAČE TELEVIZIJE POD NASLOVOM

»RTV Ljubljana za konec tedna«

Jesenski dnevi so prinesli začetek sezone v vseh kulturnih ustanovah, tako tudi v Radiu Ljubljana. Tu pa ne velja zabeležiti samo nove sezone radijskih slušnih iger, ampak tudi start domače televizije, ki je po številnih poskusnih oddajah pogumno ter odločno stopila na pot rednih oddaj. Te oddaje bodo ob sobotah zvečer in ob nedeljah dopoldne pod naslovom »RTV Ljubljana za konec tedna«. Že ta naslov nam pove, da bodo za sedaj te oddaje v znamenju ljudsko-folklornega, zabavnega žanra.

Taka je bila tudi prva oddaja v soboto in v nedeljo, 11. in 12. tega meseca. V dvorani Slovenske filharmonije so nastopali bratje Avseniki, Slovenski oktet, skupina gostov iz Dalmacije, recitatorka iz Kranja, konferansje pa je bil Frane Milčinski-Ježek. Ta prva oddaja je pokazala, da je RTV Ljubljana za redni televizijski program tehnično kar dobro pripravljena, zvoko je bilo sprejemljajoč tudi kar v redu, le zdrav, prehrani, Slikovna priloga: Vino v umetnosti.

Ihudje niso znali prav namestiti antene proti oddajniku na Nasosu.

Kakor smo kratko že poročali, bomo imeli enotni jugoslovanski televizijski program z 29. novembrom letos. V tem programu bo sodelovala tudi Radio-Televizija Ljubljana, še vedno pa bo imela ob izrednih dogodkih svoj lokalni program.

Zdaj, ko se nam torej obeta domač program in ne bomo vezani samo na tuje televizijske postaje, postaja bolj pereč vprašanje televizijskih sprejemnikov. Po negotovih podatkih imamo v Jugoslaviji le okrog tri tisoč televizorjev, od tega okrog sedemsto v Sloveniji. Seveda je to malo. Zato naj bi priskočili na pomoč tisti faktorji, ki lahko omogočijo kolektivno gledanje, zadruge, ustanove, družbene organizacije, večja podjetja, društva. In končno je upati, da se bo zagnila domača radijska industrija in omogočila televizijske sprejemnike po bolj sprejemljivih cenah, kakor so zdaj uvoženi.

Nove revije

OBZORNIK 58, ŠTEV. 10

Iz vsebne:

France Bevk: Ob črnih maskah, Marij Kogoj: Bogomla, Guy de Maupassant: Dežes; Dežela pod soncem, Dragi Gervais: Sanje avtobusnega abonta, Ernst Kreuder: Sotorska romanca; Kramljanje o vinu; Prijatilj, obrodile so trte vince nam sladko; Vinski humor je ne zelen, N. Sen: Sin pridelovalca rža, Norah Burke: Sovraštvo v džungli; Ali je bila Zora je smrt nesreča ali umor, Jaroslav Hašek: Zaroka moje sestre; Zenske so drugačne kakor moški, Nasredin: Ob studenem se začenja ljubezen; Zivali pred sodčem; Strmožna nadloga avstralskih farmarjev; Kratke zapomivosti; Vse o spanici; O zdravi, prehrani; Slikovna priloga: Vino v umetnosti.

Hrana stoletnikov

imenujejo jogurt zaradi njegovih lastnosti

Nekaj zgodovine

Jogurt je bolgarska jed, čeprav nekateri misijo, da je turškega izvora. Turki so ga odkrili ob invaziji Balkana leta 1393. Neki Armenec je z jogurtom pozdravil kralju Ludviku XIII. želodčno bolezni. Ruski biolog Metčikov pa je ugotovil, da v Bolgariji živi veliko večje število stoletnikov, kot kjerkoli drugje na svetu. Vzrok temu naj bi bilo v veliki meri uživanje jogurta.

Jogurt najdemo sedaj že povsod po svetu. Njegov zdravilni učinek na prebavne organe je dokazan in tudi sami lahko to ugotovimo, posebno pri raznih motnjah, ki nastanejo zaradi preoblike zaužite hrane.

Kdaj in kako uživamo jogurt

Nekateri misijo, da je jogurt najbolj učinkovit, če ga jemo zjutraj na teče. V resnici pa jogurt enako osvežuječe in zdravilno vpliva na naš organizem, pa naj ga jemo na teče ali po raznih obrokih. Jogurt predstavlja tudi odlično malico, pa naj bo to s sladkorjem ali brez njega. Za tiste ljudi, ki uživajo veliko jogurtja je priporočljivo, da spreminjajo njegov okus z raznimi dodatki, ker bi se sicer lahko naveličali vedno istega okusa.

Kdo lahko uživa jogurt in kdo ne

Redki so primeri, ko uživanje jogurta ni priporočljivo. Sem spadajo ljudje, ki imajo gastritis, preveč želodčne kisline in podobno. Razen teh redkih primerov pa je uživanje jogurta za vse priporočljivo, posebno pa za otroke in za vse tiste, ki težko prebavljajo, za okrevajoče, za ljudi brez teka in za otroke, ki so podvrženi raznim prebavnim motnjam.

Enostavni načini priprave

Najenostavnnejši način za izboljšanje jogurta z raznimi dodatki je ta, da mu dodamo razne sadne sokove kot so borovnica, malinov, jagodov, češnjev in podobno in sicer eno veliko žlico na kozarec jogurta. Prav tako mu lahko dodamo marmelado, ki pa ne sme biti pregosta. Dodamo jo v isti količini kot sirup, le da

moramo vse skupaj bolje premešati.

Jogurtu lahko dodamo tudi kavo ali kakao. Kavnega ekstrakta dodamo na kozarec jogurta 1 veliko žlico in pol in dve kavni žlički sladkorja. Kakao najprej premešamo s sladkorjem, ga razredčimo z nekaj kapljami vode in ga dodamo jogurtu po okusu.

Kumarčna juha z jogurtom

Tri velike kumare olupimo in razrežemo na kocke. Stiri krožnike podrgnemo z olupljenim česnom. Na tako pripravljene krožnike potem razdelimo zrezane kumare, pol litra jogurta, 4 žlice limonovega soka, 4 žlice olivenega olja in nekoliko sesekljane mete. Dobro premešamo in serviramo. Tako pripravljeni jed je zelo osvežujoča in lahka.

Torta z jogurtom

Najprej prevremo dve skodeli vode in dve skodelici sladkorja, da dobimo neke vrste sirupa. Premešamo skodelico moko z žličko kvasa. V posebni posodi stepemo štiri jajca s skodelico sladkorja, tako da je masa lepo gladka; temu dodamo skodelico jogurta, eno žličko drobno sesekljane limonove lupine, moko s kvasom in vse skupaj dobro premešamo. To stresemo v posodo, ki smo jo prej namazale z maslom, in damo za približno pol ure v toplo peč. Ko torto vzamemo iz peči, jo oblijemo s sirupom in pustimo, da se shladi. Torto lahko serviramo z dodatkom smetane.

Model jesenskega ali zimskega kostuma. Krilo ima v pasu nekaj gub, spodaj je ozko. Jopič je kratek in ohlapen, zapenja se z dvema gumbooma

POSVETOVALNICA IN KROJNI TECAJ

V veliko zadovoljstvo številnih žena je naš okrajni Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Kopru uredil posvetovalnico za žene, ki same šivajo. Tu bodo doobile vsa strokovna navodila za šivanje in krpanje. Posvetovalnica začne z delom v sredo, 22. t. m. v prostorih Zavoda (Koper, Ul. Nove Gorice št. 2) in bo odprtva vsako sredo od 15. do 17. ure. Obenem se začne v sredo novi krojni tečaj, in sicer ob 18. uri v istih prostorih. Vse, ki se za to zanimajo, lahko dobijo podrobnejša navodila na sedežu Zavoda (tel. 218).

Naš obraz

Koža ni samo nekaka ovojnica, ki pokriva človeško telo, temveč je tudi nadvse pomemben organ. Preko kože ima človek kontakt z okolico, koža ga šiti v mehaničnem, topotnem in kemičnem pogledu, ureja oddajo človekove topote, odvečne tekočine in maščobe in je obenem ogledalo našega zdravja. Saj vemo, da razne bolezni kažejo svoje znake prav v spremembah na koži oziroma v njenem splošnem videzu (na primer slabokrvnost, razne notranje bolezni itd.).

Koža je sestavljena v glavnem iz dveh delov:

Prva je povrhnica (epidermis), ki jo debela približno 0,1 milimetra in sestoji iz več slojnih celic epitela. Povrhnica raste od spodaj navzgor, tako da zgornje plasti sčasoma odpadejo, pri čemer ne gre samo za admiranje celic. Pri luščenju zgornjih plasti ima svoj vpliv tudi izločanje znoja, kar se kaže tudi v nasprotnem smislu, da ima prekomerno znojenje na enem in istem mestu svoj vpliv na nepravilno luščenje povrhnice in sčasoma lahko povzroča tudi njeni okvaro.

Druga plast je koža v ožjem pomenu besede (cutis), ki jo sestavlja 2 mm debela usnjenica (corium) in podkožno tkivo (teласубcutanea), v katerem je razmeščeno podkožno mastno tkivo (panniculus adiposus).

V koži je tudi pigment, in to v spodnjem, bazalnem plasti povrhnice. Včasih tudi v višjih plasti povrhnice, pa tudi v zgornjem delu usnjenice. Od tega, kje leži in koliko ga je, kot tudi od tega, kako debela je plast povrhnice na posameznih mestih telesa, zavisi njena barva. Na mestih, kot na primer ustnice, uhlji, kjer je plast povrhnice tanka, je barva kože rožnata. Usnjenica je polna drobnega krvnega ožilja in živčevja. Zgrajena je iz vezivnega in elastičnega tkiva, ki poteka v sno-

Vera Höngsman

Laž in domišljija

Miša in Stasik sedita na klopi nekoga trga in se pogovarjata. Drug drugemu pripovedujeta čudovite stvari in si izmišljajo, kdor more bolj.

Koliko ti je let, vpraša Miša?

Sto let, pa tebi?

Meni sto štirideset.

Pa ti ves, da sem bil tako velik kot stre Boris, potem pa sem postal zopet majhen.

Jaz sem bil najprej majhen. Potem sem postal velik, nato sem bil še enkrat majhen, zdaj pa bom spet zrasel.

Ko sem bil velik, sem preplaval reko.

Jaz pa morje!

Jaz ocean!

Jaz pa sem letal kot ptič.

Pokaži, kako si letal!

Od tega je že dolgo, pozabil sem. Nekoč, ko sem plaval v morju, sem videl morskega psa, kako gre naravnost proti meni, komaj sem imel toliko časa, da sem ga z vso silo udaril s pestjo: bum! Siroko je zazjal, glej takole, ko pa je zopet zaprl usta, nisem imel več glave.

Lazeš!

Ne lažem!

Bil bi mrtve!

Nikakor! nismo hotel umreti, odpaval sem k obali in se vrnih domov.

Brez glave?

Saj sem imel noge!

In si hodil po ulici takole brez glave?

Seveda, saj za hojo niso potrebna glava.

Kako pa to, da jo zdaj spet imam?

To je enostavno: zrasla je.

To si je dobro izmisli, si misli Stasik sam pri sebi, kaj naj si izmislim jaz, da bo enakovredno?

Končno reče: Bil sem v Afriki in pojedel me je krokodil.

Zares? In kako to, da te je pojedel, ko si še vedno tu?

Tako, ker me je pozneje izplijuni.

Miša se je za trenutek zamislil, hotel si je izmisli se kaj boljšega.

Potem je nadaljeval: Nekega dne, ko sem hodil po ulici med tramvaji, avtomobil in kamioni...

To povest že poznam, sam si mi je nekoč pravil: tramvaj je sel čez tebe in ti...

Ne, ne, to je druga.

Potem pa nadaljuj, izmislij se naprej.

Torej, hodil sem po cesti med avtobusi. Nenadoma opazim enega tik sebe, jaz pa ne bev ne mev, hrsk, tressk, zdrobil sem ga.

Ha, ha, ha! In ti misliš, da ti bom verjet.

Pa jaz vendarle resnica.

Ti si zdrobil avtobus s svojo nogo?

Kakopak, saj je bil čisto majhen, neki deček ga je vlekel na vrvici.

K njima je prsedel deček Igor in rekел:

Kaj vaju ni sram, da tako lažeta ves čas.

Sram? Zakaj?

Saj nikogar ne varava — je odgovor Stasik. Izmislijem si in to je tako, kot bi pripovedoval pripoved.

Pripovedatel se je zasmjal Igor.

Kaj nimač bolj pametnega posla?

Pa saj ni tako lažko, izmislišti si prpovedko.

Misliš?

No, naj bo, poskuši si taj izmislišti, midva poslušava.

Tudi bom. Samo trenutek, da pomisliš.

Miša in Stasik sta zadovoljna. Le kaj bo Igor povedal?

Samo trenutek, ponavljajo Igor, nekega dne ... nekega dne ...

Kaj, nekega dne?

Pustiš me, no, pri miru, da premislijem.

Nekega dne ... Igor gleda oblake ... nekega dne ...

Toliko časa potrebuješ za to, rekel pa si, da je to tako enostavno!

Ze vem, poslušaja! Nekega dne sem dražil psa, pa me je ugriznil v nogo. Poglejta, še zdaj je videti brazgotno.

Kaj si ti tako izmislijuš?

Saj ni treba izmislijevati, to se je resnično zgodilo!

Ha, ha! Vidis, saj prav za to gre.

KOTIČEK ZA STARSE

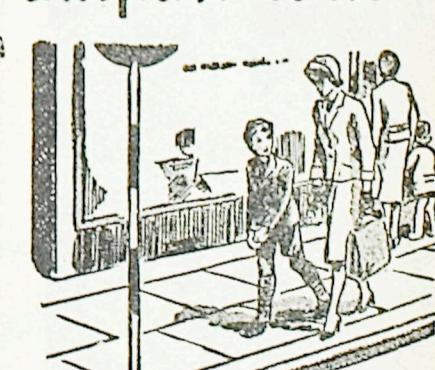
Ne tako... ampak tako

Deček: Toda, mama, nas so v šoli učili, da smemo čez cesto samo na določenih mestih, ki so zaznamovana.

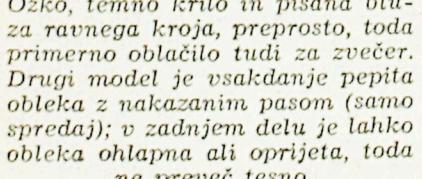
Mati: Prav imam, Janko, in ne bora hodila okoli, če je hiša, v katero sva namenjena, prav tu, čez cesto.

Dvojno grešite, če se ne držite prometnih predpisov, kadar ste v spremstvu otrok. Prav je ravno nasprotno, izkoristite vsako priložnost, da poučite otroka, kako mora čez cesto, ko je sam

Mati: Prav imam, Janko, in dobro je, da si me opozoril. Veš, tako sem se nekam zamislila, da nisem niti opazila, kje je zaznamovan prehod za pešce. Vidiš, tako človek nepremišljeno krši prometne predpise, potem pa pride do nesreče...

Ozko, temno krilo in pisana bluza ravnega kraja, preprosto, toda primerno oblačilo tudi za zvečer. Drugi model je vsakdanje pepita obleka z nakazanim pasom (sam spredaj); v zadnjem delu je lahko obleka ohlapna ali oprijeta, toda ne preveč tesno

BOGAT ULOV RIB MINULI TEDEN

Dober glas daleč seže

Še dve ladji podjetja Riba iz Izole v Egipt — Nova ribiška himna

Menda ribiči ob naši obali sploh še ne pomnijo tako bogatega ulova rib, kakor se jim je pripeljal v noči od minule sobote na nedeljo — v tako pozem jesenskem času pa še celo ne. Ladje in ribiči izolskega podjetja Riba so morali krepko poprijeti, da so bili kos srebrnim vlakom pod morsko gladino, ko so ti zapeljali v njihove mreže. Ko so jih proti jutru praznili na svoje ladje, so morje ribičem naklonjeno in jih zaradi preobloženosti ne prevrnejo. Bila je velika sreča, da je bilo morjem ribičem naklonjeno in jih je na svojih mirnih nedrilih srečno preneslo v pristan. Res, prava botra Sreča na vseh krajih se je tokrat široko nasmejala za slovo pod konec sezone pridnim ribičem. Nad petnajst vagonov srebrnega zaklada so pripeljali izol-

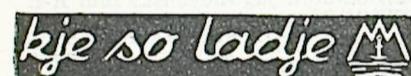

PETROLEJ NA LASTNIH TANKERJAH

Med »petrolejskimi« državami bližnjega vzhoda se je na pobudo Iraka prisel pokret, da bi petrolej, ki ga črpajo v njihovih deželah, tudi prevažali na lastnih ladjah. Nekaj švedske pomorske družbe je ZAR že predložila načrt za ustanovitev arabske plovne linije, ki bi zajela tudi tankersko ladjevje. O predlogu bodo prizadete arabske države sklepale še to jesen.

LADJA BREZ DIMNIKA

Zgradišči so jo Nizozemci v Rotterdamu ter jo pred kratkim spustili v morje. 30.000-tonška velikanka je tudi ime dobila po svoji domači luki ROTTERDAM. Je to prva potniška ladja na svetu brez dimnika. Izpustne cevi ima nameščene povsem druge in to skoraj neopazno.

P/l »BIHAČ« je 16. oktobra odplula iz Benetk v domovino. P/l »DUBROVNIK« je v popravilu za ponovno pridobitev klase v Remontni ladjedelnici Splošne plove v Piranu.

M/l »GORENJSKA« je 13. oktobra odplula iz Abou Zanima s tovorom za Šibenik.

P/l »GORICA« je 9. oktobra priplula v Ploče, kjer naklada tovor za Rotterdam, kamor bo odplula 19. oktobra.

P/l »LJUBLJANA« je 9. oktobra odplula iz Ždanova s tovrom za Jugoslavijo in pripluje danes v Jadransko morje.

M/l »MARTIN KRPAN« naklada v Safagi tovor za Reko.

P/l »NERETVA« je 8. oktobra odplula iz Sfaxa za Kontinent.

P/l »POHORJE« je 7. oktobra priplula v Kidjang, kjer naklada tovor za Kontinent.

P/l »ROG« je 10. oktobra odplula iz Soluna.

P/l »ZELENGORA« je 1. oktobra priplula v Cuddalore, kjer razklaže tovor.

Baraka pri Viktorju Hajni v Zalogu pri Postojni, kjer je bila prva primorska tiskarna Nanos v času od 1. septembra 1941 do maja 1943. Sprejata sta dve takratni aktivistki.

UPRAVA POLITIČNE ŠOLE — KOPER

Kombijeva ulica

R A Z P I S U J E

vpis v večerno politično šolo za leto 1958/1959

Politična šola je namenjena predvsem mladim delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki delajo v organiziranih delavskega in družbenega upravljanja, ter političnim delavcem.

PRIJAVE POSLJITE DO 25. OKTOBRA 1958 NA UPRAVO ŠOLE, KI IMA ZAČASNO SVOJ SEDEŽ V ULICI FRANCA PLANINCA 2 a V STAVBI OKRAJNEGA ODBORA SZDL KOPER, SOBA ŠT. 10.

Začetek pouka bo prve dni novembra in bo trikrat tedensko (ponedeljek, sreda in petek) od 17. do 21. ure.

PODROBNEJŠE INFORMACIJE DOBITE NA UPRAVI ŠOLE, KOPER, ULICA FRANCA PLANINCA 2 a, SOBA 10.

UPRAVA POLITIČNE ŠOLE

RIŽANSKI VODOVOD — KOPER

prodaja naslednja osnovna sredstva:

tovorni avto znamke »FIAT«-615
nosilnost 1,5 tmotocikel znamke »GUZZI-ERCOLE«
nosilnost 1,5 t v zelo dobrem stanju

Javna dražba bo v petek, 24. oktobra 1958, ob 10. uri v prostorih podjetja v Kopru. Ponujena osnovna sredstva so na ogled vsak delavnik od 8. do 12. ure

Občinski ljudski odbor Dvaka razpisuje za dne 20. novembra 1958 ob 9. ur. na sedežu v Dvaku

J A V N O D R A Ž B O

za prodajo naslednjih stanovanjskih hiš SLP:

1. enostanovanjska hiša z dvoriščem na Barki št. 41, izklicna cena	din 210.000.—
2. dvostanovanjska hiša z dvoriščem v Dvaku št. 14, izklicna cena	din 1.532.400.—
3. nerazdeljena polovica enostanovanjske hiše in dvorišča v Dvaku št. 11, izklicna cena	din 101.150.—
4. dvostanovanjska hiša, z dvoriščem v Lokvi št. 136 izklicna cena	din 306.500.—
5. dvostanovanjska hiša, gospodarsko poslopje in dvorišče v Lokvi št. 104, izklicna cena	din 7.371.000.—
6. 1/4 enostanovanjske hiše, 1. nadstropje v Lokvi št. 144, izklicna cena	din 412.650.—
7. enostanovanjska hiša v Senožečah št. 132 izklicna cena	din 259.800.—
8. enostanovanjska hiša v Lažah št. 29, izklicna cena	din 257.000.—
9. enostanovanjska hiša z gospodarskim poslopjem v Senožečah št. 50, izklicna cena	din 268.000.—
10. enostanovanjska hiša v Senadolah št. 26, izklicna cena	din 450.000.—
11. dvostanovanjska hiša v Rodniku št. 45, izklicna cena	din 400.000.—
12. enostanovanjska hiša v Dvaku št. 58, izklicna cena	din 480.000.—
13. enostanovanjska hiša v Dvaku št. 101, izklicna cena	din 400.000.—
14. enostanovanjska hiša v Dvaku št. 100, izklicna cena	din 460.000.—
15. 1/4 enostanovanjske hiše v Dol. Ležečah št. 3, izklicna cena	din 17.000.—
16. enostanovanjska hiša in gospodarsko poslopje v Dvaku, del št. 6, izklicna cena	din 54.000.—

Vsek interesent mora pred začetkom dražbe položiti 15 % od izklikene cene kot kavcijo, ki se vrne po končanem dražbenem naroku oz. se vrteje v kupljeno.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka o prodaji stanovanjskih hiš na javni dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Mnogi pojavili se v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka o prodaji stanovanjskih hiš na javni dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Podrobnejša pojasnila lahko dobijo interventi v uradnih dneh pri referenti na premoženskopravna razmerja v odseku za finance Obč. LO Dvaka.

Načini in pogoji plačila kupnine so objavljeni v odklopu Obč. LO Dvaka na dražbi (Uradni vestnik okraja Koper, št. 26/1958).

Obisk predstavnikov italijanskega turizma

Ne samo v malem obmejnem prometu, tudi v velikem turističnem zavzemajo naši zahodni sosedje Italijani čedalje pomembnejše mesto v Sloveniji. Zlasti med obiskovalci Ljubljane, Gorenjske z Bledom in Bohinjem ter Posočja predstavljajo že pomemben odstotek. Da bi bil ta razvoj bodoče še uspešnejši, so povabilo turistične podzvezze Kopra, Gorice, Kranja in uprava Postojnske jame ob sodelovanju Turistične zveze Slovenije za prihodnji teden na obisk 20 predstavnikov italijanskih potovvalnih agencij iz Trsta, Gorice, Vidma, Benetk in Milana.

Italijanski turistični predstavniki, katerim se pridružita v Trstu še naš generalni konzul Žiga Vodušek in predstavnik našega turizma v Rimu Juro Smic-

berger, prispejo čez blok v Škofijah k nam v torek, 21. oktobra zjutraj, kjer jih bodo sprejeli predstavniki naših podzvez. Po Ankaranu in Kopru si bodo ogledali še Portorož, Lipico, Škocjan-ske jame in Postojnsko jamo. Naslednjega dne pojdejo na Gorenjsko, kjer bo na Bledu še posebna tiskovna konferenca o znamenitostih, zanimivostih in lepotah Slovenije ter o pogojih za sprejemanje tujih turistov v letni in zimski sezoni.

V četrtek, 23. oktobra se bodo Italijani po ogledu Bleda in Bohinja odpeljali v Kranjsko goro ter nato čez Vršič in Trento v Tolmin in Novo Gorico, kjer se bodo poslovili od Slovenije in se vrnili z našim avtobusom v Trst.

SESTANEK SZDL V SEMEDELI

V koprskem predmestju Semeđeli je bil v četrtek minuli teden sestanek članstva osnovne organizacije SZDL. Na njem je tovarš Ivan Mavšar prisotnim podrobno obrazložil mednarodno dogajanje in naš notranji gospodarski razvoj.

Sestanek je bil v novi dvorani poslopja, kjer bodo tudi gostinski in trgovski lokali novega stanovalskega naselja v Semeđeli. Člani SZDL so se tudi zanimali, kdaj bodo ti lokali urejeni in katera podjetja jih bodo imela. Na vprašanje je odgovoril podpredsednik ObLO Koper Miran Bertok, ki je obljubil, da bo otvoritev v kratkem. Žal udeležba na sestanku ni bila takšna, kakršno bi pričakovali spričo številnih stanovalcev v tem novem mestnem predelu.

NOGOMET

Izola : Slovan 2 : 0

Koper — Tabor 4:4, Ilirska Bistrica — Primorje 2:2, Branik — Adria 4:0, Tolmin — Nova Gorica 1:5, Anhovo — Postojna 1:4, Sidro — Rudar 7:0.

Vsekakor so največje presenečenje pripravili Pirančani z zelo visoko zmago nad idrijskim Rudarjem in nogometni našo Primorsko v republiški ligi. Žal pa je zopet prišlo do izgredov nekaterih prenapetih gledalcev, ki so žalili sodnika. Vsekakor bo treba podvzeti v prihodnje najostrejše ukrepe, da bodo tekme v Izoli na dostojni športni ravni.

V primorski nogometni ligi so bili doseženi naslednji rezultati:

Do prihodnjega kola bo testvica primorskog prvenstva naslednja:

Postojna	3	3	0	0	13: 1	6
Nova Gorica	3	3	0	0	13: 6	6
Sidro	3	2	1	0	13: 1	5
Tabor	4	2	1	1	14: 9	5
Anhovo	4	2	0	2	10: 9	4
Branik	4	2	0	2	9:10	4
Koper	3	1	1	1	8:10	3
Primorje	4	1	1	2	7:11	3
Tolmin	3	0	2	1	5: 9	2
Il. Bistrica	1	0	1	0	2: 2	1
Rudar	4	0	1	3	5:16	1
Adria	4	0	0	4	2:17	0

Ali bo rezultat priznan?

V nedeljo je bila v Kopru prvenstvena nogometna tekma med Koprom in sežanskim Taborem. V prvem polčasu so Sežančani prišli v vodstvo s 4:2, v drugem polčasu pa je Koprčanom uspelo izsiliti končni neodločen rezultat 4:4. Sežančani so prikazali borbeno in homogeno igro, vendar so pred nasprotnikovim golom preveč kombinirali. V koprskem moštvu se je najbolj odlikoval Rozman, saj je zabil dva gola, pri drugih dveh pa je uspešno sodeloval s predložki.

Postavlja se pa vprašanje, če bo ta tekma priznana. Sodnik, ki je bil določen, ni prišel na igrišče, a Sežana je odklonila igrati to

Takale je zdaj »tržnica« v Postojni: pod kapom ob kinu poslopju, izpostavljeni dežju in soncu in cestnemu prahu prodajajo zdaj brnjevci grozdje po 90 din kg. Roji os in čebel pa se na grozdju gostijo brezplačno

ZASEDANJE ZADRUŽNEGA SVETA KZ ŠMARJE

Novi gospodarji so dobri

Nerazčiščen primanjkljaj 600.000 din bivšega zadružnega gostilničarja — Boljšo organizacijo tudi v strojno-traktorski odsek

Minulo nedeljo je bilo v Zadružnem domu v Šmarjah zasedanje zadružnega sveta tamkajšnje kmetijske zadruge. Kakor je znano, so ustanovili pri kmetijski zadružni svet že pred tremi leti in je v veliko pomoč dobremu upravljanju zadruge. Zasedanju so prisostvovali razen članov zadružnega sveta tajnik OZZ Kopr. Albin Simčič, zastopniki sosednjega kmetijskega poselstva z Briča in številni gosti.

Osnova razprave je bilo poročilo o polletnem poslovanju zadruge, gospodarski program zadruge, priprave na volitve v novi zadružni svet in vrsta kmetijskih problemov.

Finančno poročilo o delu zadruge je prikazalo, da je imela zadružna v letošnjem prvem polletju 2 milijona 346 tisoč dinarjev čistega dobička. Ta dobiček je v največji meri ustvaril odškop kmetijskih pridelkov, saj je dosegel 2,193.000 dinarjev, zadružni milin je imel 472.000 dinarjev, gradbeni odsek 433.000 dinarjev,

O D B O J K A

Koprski srednješolci so pretekli teden priredili tekmo v oddobjki. Nastopile so ekipe gimnazije, učiteljišča, ekonomike srednje šole in industrijsko kovinske šole. Zmagovalec tekmovanja je ESS, ki je vse tekme prepričljivo odločila v svojo korist.

Tehnični rezultati: moški: ESS: 2:1, ESS: IKŠ 2:0, gimnazija: učiteljišče 2:0.

Končni vrstni red: ESS, IKŠ, gimnazija, učiteljišče.

Zenske: ESS: učiteljišče 2:0, ESS: gimnazija 2:0.

Končni vrstni red: ESS, drugo mesto gimnazija in učiteljišče.

R. D.

ostalo pa so ustvarili mesnica, trgovina, kovačnica in kreditni odsek. Tudi gostilna je imela v prvih šestih mesecih tega leta dobiček in sicer v višini 51.226 dinarjev, medtem ko je še vedno nerazčiščeno vprašanje njenega primanjkljaja v znesku nekaj nad 600.000 dinarjev, ki ga je načrival prejšnji gostilničar.

Na zasedanju so tudi ugotovili, da delajo z izgubo živinorejski odsek, prometni odsek in vrtinarstvo. Tako je upravljanje s traktorji in tovornimi avtomobili prikazalo več kot milijon dinarjev izgube. To je vsekakor posledica slabe organizacije in nevestnega dela traktoristov. Zato bo treba posvetiti temu problemu v prihodnosti več pozornosti.

Kmetijska zadružna v Šmarjah je letos vložila znatna sredstva za adaptacijo nove kleti v Pučah in zainteresirala svoje člane za setev novih italijanskih sort pšenice. To pšenico sejejo v kooperaciji med zadrugo in kmeti na osnovi 35 sklenjenih pogodb.

S. K.

POSTOJNA

Zanimivo predavanje

V okviru Tedna otroka je društvo prijateljev mladine v Postojni priredilo roditeljski sestanek v četrtek, 9. t. m. Uvodno besedo o pomenu Tedna otroka je imel predsednik občine Jože Baša. Nakazal je probleme in težave pri vzgojnem delu v šolah, otroških vrtcih in drugih vzgojnih ustanovah postojanske občine. Nad pet sto šoloobveznih otrok iz te občine bo v duhu nove šolske reforme deležno čim popolnejše vzgoje.

Predsednikovemu nagovoru je sledilo predavanje o problemih vzgoje nenormalnih otrok, ki ga je imel Marko Zbilj, upravnik mlađinskega vzgajališča v Planini pri Postojni. Številne poslušalce je seznanil z vsemi vrstami duševno defektivnih otrok in s problematiko njihove vzgoje.

KONFERENCA AKTIVA

LMS

Mlađinska organizacija na gimnaziji v Postojni je imela v pondeljek, 13. t. m., redno letno konferenco, ki so ji prisostvovali predstavniki profesorskega zborja, zastopniki postojanskega kluba študentov, sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Černelič in drugi predstavniki družbenih organizacij.

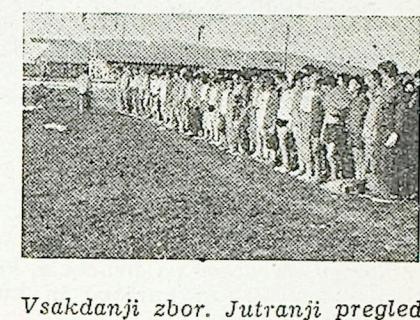
Poročila predsednika in predstavnika v šolskem odboru so ugotovljala uspehe mlađinske organizacije pri sodelovanju na družbenih področjih in poudarila tudi neuspehe pri udejstvovanju mlađine na kulturnem področju in politično-ideološki izobrazbi. Po živahnih in nekoliko burnih debati so mlađinci izvolili nov komite v dva zastopnika v šolski odbor.

R. D.

Utrinki s ceste

Se dober mesec in izpolnjena bo velika obljava jugoslovanske mladične, dana predsedniku Titu. Za Dan republike bo dan v promet odsek jugoslovanske cestne magistrale od Ljubljane do Zagreba, ki ga bo letos mladina dogradila. Pri tem delu so izdatno pomagali tudi mladinci iz koprskega okraja. Med njimi je bila tudi koprška srednješolska brigada »Darko Marušič«, ki jo je vodil mlađinski aktivist Gvido Trampuž kot komandant. Brigada je bila zaradi svoje izredne pridnosti in doseženih uspehov proglašena za trikrat udarno.

Zdaj so mladinci spet po šolah in delovnih mestih, v spomin na veliki podvig na cesti pa v naslednjem nekaj prizorov iz življenja na cesti.

Usakdanji zbor. Jutranji pregled opravlja komandant brigade Gvido Trampuž. V ozadju na selja »Moša Pijade«, kjer so prebivali mladinci iz koprskega okraja.

Buldožerji so bili mladim brigadirjem na cesti v veliko pomoč. Na sploh pa je bilo cesto mogoče zgraditi v določenem roku samo zaradi izdatne mehanizacije

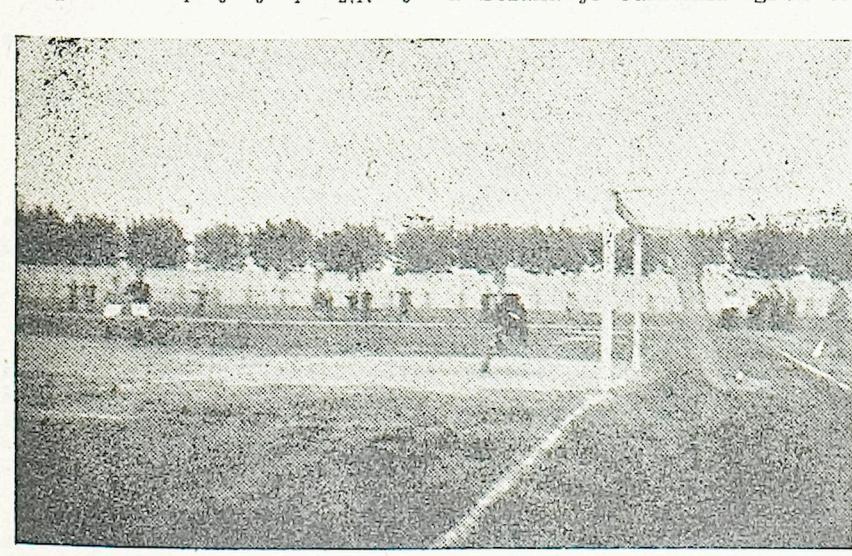
Brigadirji pri delu: polaganje cevi v odtočni jarek

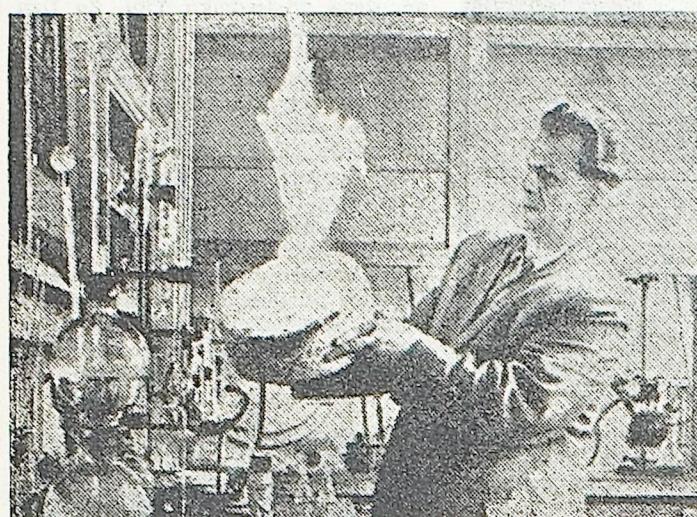
Prisrčen sprejem mladih brigadirjev po vrnitvi s ceste v Postojni. Pred železniško postajo se je Postojčanom zahvalil komandant brigade Trampuž in obljubil, da bodo brigadirji nadaljevali delo na cesti tudi prihodnje leto

PREDVOLILNO ZBOROVANJE V ILIRSKI BISTRICI

V Ilirski Bistrici je bilo minuli petek predvolilno zborovanje Socialistične zveze. Bistrčani so do kraja napolnili dvorano in z zanimanjem poslušali izvajanja sekretarja okrajnega odbora SZDL Koper Ivana Mavšarja. Govoril je o zunanjopolitičnem položaju in o gospodarskih vprašanjih našega okraja in države. Tako kot mednarodni odnosni in posebej še odnosni med Jugoslavijo in Vzhodom, kot naš gospodarski razvoj, za katerega imamo podatke iz izpolnjevanja družbenega plana — vse to je Bistrčane močno zanimalo. Bili so hvaležni govorniku, ki je tudi član njihove občinskega ljudskega odbora, za dobro pripravljeni referat in si v prihodnosti želijo še podobnih sestankov, na katerih bi se občasno spoznavali z najvažnejšimi dogodki doma in v svetu.

Prizor z nedeljske nogometne tekme v Kopru

Bencin v kosi. Sovjetskemu znanstveniku profesorju Losevu se je posrečilo izdelati bencin v trdnem stanju. Podoben je opeli in kot tak zelo primeren za prevoz in skladiščenje. Pred uporabo kose trdega bencina samo zmeljejo in spet dobijo gorivo v tekočem stanju za pogon motorjev. Medtem pa bencin v kosi lahko uporabljajo za kurjavo in kuhanje.

LUNA NI BREZ ZRAKA

Tako trdita ugledna ameriška fizika Edwards in Borst, ki sta v neposredni bližini Meseča odkrila sledove ksenona in kriptona. Oba plenuma se v majhni množini nahajata tudi v zemeljski zračni odelji. Dosej je prevladovalo mnenje, da na Luni ni zraka. To je prav v zadnjem času odločno zastopal neki drugi ameriški raziskovalec. Mnenja se krizajo, ostane pa dejstvo, da je ta zračna plast na Luni za živa bitja povsem nezadostna, ker je preredka, predvsem pa ker ne vsebuje kisika.

RESKI TRANZIT RASTE

V letnem prvem polletju je šlo preko Reke 650.000 ton tranzitnega blaga, kar je za 130.000 ton več kot lani v istem razdobju. Tranxit pa še dalje raste iz meseca v mesec. Zlasti se je že v prvem polletju dvignil avstrijski tranxit, ki je dosej največji v povojni dobi. Dosegel je v prvih šestih mesecih 273.000 ton. Prerasla ga je samo Českoslovaška republika za dva tisoč ton in se tako povzpela na prvo mesto.

SILOBRAN

»500 IZGOVOROV ZA ZAKONCE« je naslov nove knjige, ki je izšla v ZDA in je v kratkem času dosegla že več ponatisov v visoki nakladni. Bestseller. V stiski, če je zvezcer prišel prekasno ali ga sploh ni bilo domov ali pa če ga ni volja pomilovati posode, najde zakonski polovičar v knjigi uporabne in verjetne izgovore, ki jim tudi najhujša Ksantipa ne more s pridom ugovarjati.

V Iraku so pred kratkim odkrili ostanke starega mesta in kraljeve palače, kjer so našli mnogo umetniških del, izrezljanih iz slonove kosti. Ugotovili so, da so umetnine stare približno 2500 let. Na sliki vidimo eno izmed slonokoščenih ploščic.

Latakija dobi cevovod

Sirska luka Latakija je viden uspeh naših gradbenikov, delavcev in mornarjev. Luka je njihovo delo. Zgradili so ji 650 m operativne obale in 1600 m dolg lukobran. Sprejme lahko do dvajset vrednih in manjših ladij. Gradbeni dela se še nadaljujejo.

Dosej se je Sirija oskrbovala s tekočim gorivom po kopenski poti iz libanonskih rafinerij Tripoli in Salda. Ker pa postaja Latakija vse pomembnejša luka ZAR, bo irska petrolejska družba še letos postavila sedemnajst veli-

kih petrolejskih cistern v njeni neposredni bližini. Zmogljivost cistern bo znašala 20 do 25.000 ton. V gradnji je tudi že rafinerija, končno pa pride na vrsto še podmorski cevovod za neposredno prekravanje nafte iz tankerjev v cisterne in rafinerijo.

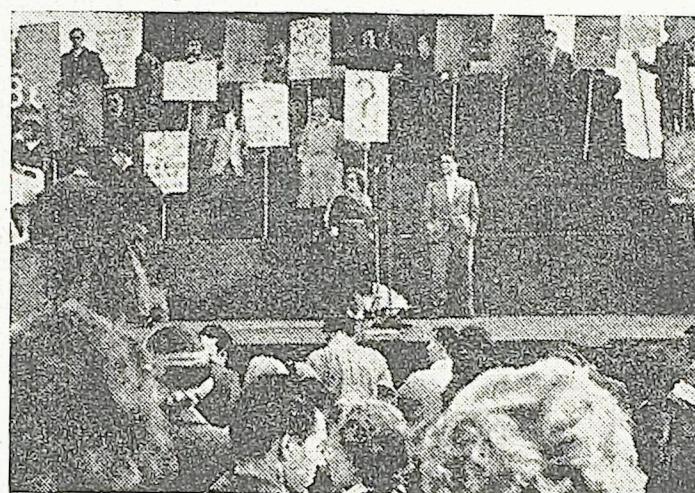
NEKRVAV LOV NA KITE

V mrlzlem Humboldtovem toku, ki hiti ob perujski obali proti ravniku, se zadržuje posebno mnogo kitov, največjih in gospodarsko velepomembnih morskih prebivalcev. Da bi vsaj približno dognali njihovo število in starost, smeri njihovega gibljanja in kar je z njimi se v zvezi, je FAO, organizacija Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano, napotila v tamošnje vode doktorja Roberta Clarka, člana Narodnega britanskega oceanografskega inštituta in znanega kitov. Da bi bili usledki čim točnejši, bodo skušali kite zastrkovnjaka za proučevanje znamovati. Raziskovanja bodo trajala najmanj jeto dni.

NESREČNA LISICA

V dalmatinski vasi Žitnici blizu Drniša je nekaj kmet uveli lisico v kokošnjaku. Ni je ubil, kaznoval jo je na prav nečloveški način. Na močan jermen ji je privzel okrog vrata zvonček in jo spustil. Nesrečna žival zdaj bega napokoli po krščeviti pokrajini brez miru in hrane, ki si je ne more loviti, ter je od strahu in pomankanja najbrž že pobesnela.

Nenavaden vodom. V Petrovoru v Sovjetski zvezzi so zgradili vodom, ki je na zunaj popolnoma podoben drevesu. Vse je izdelano iz jeklenih cevi, prevlečenih s vincem, listje pa je iz medenine.

Spet leteči krožniki. Skupina Londončanov je pred kratkim uprizorila veliko demonstracijo z zahtevo, da oblast pojasni zadevo z letečimi krožniki. Več govornikov je ob tej priložnosti poudarilo, da so zadnje meseci videli na angleškem nebu leteče predmete nenavadnih oblik.

Televizijski aparat s projektorjem. To je zadnja novost na področju televizije. Sprejemnik projicira sliko na približno kvadraten meter veliko platno, tako da oči gledalcev niso izpostavljene neposrednemu vplivu žarkov, ki prihajajo iz katodne cevi.

Rojstno mesto Aleksandra Velikega

40 km severno od Soluna v Gradiški so lani odkrili glavno mesto stare Makedonije, kjer se je leta 356 pred n. št. rodil Aleksander Veliki. Mesto se je imenovalo Pella. V njem je doračašča kasnejši slavni makedonski kralj pod umskim vodstvom slovitega modrišča in prirodoslovec Aristotela. Pella je bila med najpomembnejšimi duhovnimi središči starega veka, dokler je niso Rimljani leta 168 pred n. št. porušili.

Sporambi prekinjena izkopavanja, ki z njimi zdaj spet nadaljujejo, so bila zelo uspešna. Med drugim so našli kra-

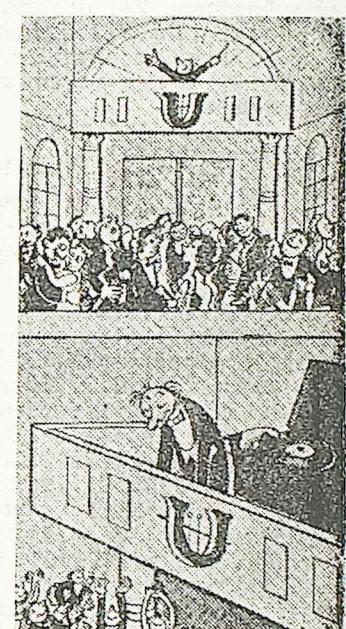
KITAJCI ŠE VEDNO »KITAJCI«

LR Kitajska je hoteila med drugim modernizirati tudi zunanjji videt svojih vojakov. Več let so se generali trudili, da bi pripravili vojake, naj bi se odrekli tisočletja staremu okrasju glave – kiti – in jih privadili na sodobno ostrženo glavo, kot je to v navadu po vseh vojskah sveta. Trud je bil brezuspešen, grozil je množični upor in generali so kapitulirali. Kita ostane, čeprav ne poljubno dolga, temveč v točno določeni dolžini, kar se strogo izvaja.

MAČJI VINČARJI

Lahko bi tudi rekel, kako je Marko obvaroval grozje. Za Sibenskom nekje ob potoku Cikoli, ki se izliva v dalmatinsko reko Krko, ima Marko Ljubič iz Brudice že dolgo vrsto let lep vinograd. Dobro obdelan mu je tudi vedno dobro rodil, vendar Marko že skozi več let jeseni ni spravil skoraj nobenega grozda iz vinograda. Vse so mu pozobale poljske miši. Dolgo je tuhatal in je potuhatal: v vinograd je naselil nekaj mačk in jih privadol, da so ostale tam. Boljši viničarjev ni mogel najti. V enem letu so mačke uničile vse miši daleč naokrog.

sne mozaike, ogromno sto metrov dolgo poslopje z vodovodno napeljavo in kanalizacijo, kakor tudi največje dolsje znane strešne opeke, dolge po cel meter. Morebiti se bo docela odkrita Pella nekoč še postavila ob bok starim Atenam in Rimu.

Brez besed

Jack London:

19

SMOKE BELIEW

Dimač je posrebal kavo, preden je odgovoril. »Čok, ali več, zakaj sta naša zlatonosna deleža podobna Panamskemu prekopu?«

»Ne, tega pa že ne vem.«

»Zato, ker je vzhodni konec Panamskega prekopa bolj zahodno od zahodnega konca. To je vse.«

»Le naprej,« je dejal Čok. »Do sedaj ne vidim, kako jo boš izpeljal.«

»Na kratko rečeno, Čok, ti si osvojil dve parceli na velikem, podkvastem ovinku.«

Čok je položil ponev z zlatim zrnjem v sneg in vstal. »Nadaljuj!« je rekел.

»Gornji mejnji osemindvajsete številke stoji deset čevljev in niže kot doljni sedemindvajsete.«

»Ali hočeš reči, da nimava ničesar, Dimač?«

»Še več. Dobila sva deset čevljev manj kot nič.«

Čok se je obrnil in zdirjal po bregu navzdol. Pet minut kasneje se je vrnil in je na vprašajoči pogled dekllice samo prikimal. Ne da bi črnil, je sedel na deblo podrtega drevesa in se zastrmel v sneg pred svojimi nogami.

»Najbolje bo, če pospravimo svoje stvari in se napotimo nazaj proti Dawsonu,« je rekел Dimač in začel zgibati odelje.

»Žal mi je, Dimač,« je rekla Joy. »Vse to gre na moj rovsa.«

»Že dobro, že,« je rekel. »Na svetu je pač vse mogeče.«

»Ne, krivda je moja, edino moja,« je vztrajala. »Moj oče je osvojil tudi zame kos sveta takoj ob mestu, kjer je bilo zlato najdeno, to vem. Darujem ga vama.«

Dimač je odkimal.

»Čok,« je prosila.

Čok je stresel z glavo in se začel smejeti. To je bil gromovit smeh. Hehet in krohot sta se vrstila s prisrčnim tuljenjem.

»Nikar ne mislite, da sem trčen,« je pojasnil. »Včasih se salamensko zabavam in prav sedaj se mi je ta stvar pripetila.«

Zagledal je ponev z zlatim zrnjem. Stopil je k njej in jo silovito brenil, da se je zlato razpletelo na vse vetrove. »Ni naše,« je rekel. »Tistega zaspance je, ki sem ga sinoči spodil pet sto čevljev više. To me najbolj jezi, da bo prav on dobil tistih štiri sto devetdeset čevljev. Pojd, Dimač! V Dawson! Ako me misliš ubiti zato, ubij me. Tudi z mezincem ne ganem.«

Četrto poglavje

ČOKU SE SANJA

»Čudno se mi zdi, da ne igraš,« je rekel Čok neki večer Dimaču, ko sta bila pri »Losjem rogu.« »Ali nimaš nič igralske žilice?«

»Imam, mu je odgovoril Dimač. »Imam pa tudi smisel za številke. In če stavim in tvegam denar, hočem tudi imeti zgatovilo, da bom dobil.«

Širom po prostrani pivnici je šumelo, žvenketalo in brnalo kakih dvanajst igralnih koles, okoli njih pa so možaki v kožuhih in mokasinah poskušali svojo srečo. Dimač je zamahnil z roko proti njim.

»Poglej jih,« je rekel. »Trezen preudarek mi pravi, da bodo vsi ti nočej več izgubili kot dobili. Marsikdo izgublja že zdaj.«

»V računstvu si močan,« je dejal Čok, poln občudovanja, »in v splošnem si zadel. Toda poleg številka so na svetu tudi dejstva. In eno tako dejstvo je to, da včasih sreča koga posebno ljubi. Zgodi se tu pa tam, da dobi vsak, ki se loti igranja. Gledal sem večkrat in opazil, kako je šla banka na kose. Pri igranju je treba zlasti paziti na slutnjo. pride slutnja, ko človek čuti vnaprej, da bo dobil, in takrat je treba igrati, dokler vse strune ne popokajo.«

»To je pa kaj preprosta stvar,« se je rogal Dimač. »Tako preprosta, da ne morem razumeti, kako morejo ljudje sploh kdaj izgubiti.«

»Težava je le v tem,« je priznal Čok, »da šlutnje človeka prepogostoma varajo. Tudi mene je nekoč poštelo ogoljufalo. Kakor rečeno, treba je pogoditi pravo slutnjo.«

Dimač je zmajal z glavo. »Ves, to so zopet računi. Večino igralcev nazadnje spozna, da so igrali na krive slutnje.«

»Povej no, ali tebe nikdar ne obide tisto nepremagljivo prepričanje, da ti ni treba drugega kot položiti denar in pograbiti dobljeno?«

Dimač se je smejal. »Vidiš, verjetnost je majhna, pa se bojim. Ampak veš kaj, Čok, vrgel bom dolar visoko karto, morda bova zadela toliko, da si ga privočiva požirek ali dva.«

Dimač se je začel riniti proti igralni mizi, kjer so igrali »faraona«, pa ga je Čok prijel za rokav.

»Čakaj malo! Prav sedaj me obhaja neka slutnja. Vrzi dolar na roletto.«

Odšla sta k roletni mizi v bližini točilnice.

»Čakaj, dokler ti ne rečem,« je svetoval Čok.

»Katero številko?« je vprašal Dimač.

»Izberi si jo sam, toda čakaj, dokler ti ne rečem.«

»Pa vendar ne misliš, da je srča zame enaka pri tej in oni mizi?«

»Prav toliko sreče imaš kot prihodnji igralec.«

»Toda manj kot je ima banka.«

»Čakaj, pa boš videl. Zdaj je čas. Vrzi!«

Mož pri releti je ravno zagnal kroglo iz slonove kosti okoli gladkega roba vrtečega se kolesa. Dimač, ki je stal pri dolnjem koncu mize, je segel preko enega izmed igralcev in vrgel dolar na slepo srečo. Srebrni novec se je zakotalil po gladkem zelenem suknu in pokril številko 34.

Krogla je obstala in upravitelj je zaklical: »Številka 34 dobi!« Pometel je mizo, k Dimacem do dolarju pa je porinil še štiriintrideset dolarjev. Dimač je pobral dobljeni denar. Čok pa ga je z zadoščenjem lopnil po ramu.